

Zmeraj, kadar je govora o preskrbi naših delavskih središč, je beseda tudi o naših socialističnih kmetijskih posestvih. Doslej le-ta niso bistveno pripomogla za boljše zalaganje naših tržnic.

Vrednost proizvodnje kmetijskih posestev se je v zadnjih treh letih povečala za 21 odstotkov. Hkrati so bili ustvarjeni pogoji za hitrejši napredek v predzadnjih letih. Posestva: Hrastje, Cerklje, Poljče in Kranj, kot tudi posestvo v Zabnici so skoraj v celoti arondirala svoja zemljišča, ki so bila doslej zelo razdrobljena in so onemogočala uporabo mehanizacije in smotrnejše gospodarjenje sploh. Prav v tem cilju so bila združena tudi posestva Hrastje, Cerklje in Jezer-

sko pod enotno upravo. Združeni sta bili tudi posestvi Bled in Pristava, Podvin in Poljče. Tako je danes v okraju le še 7 socialističnih kmetijskih posestev s 750 hektarjev obdelovalne zemlje, kar obeta znatno povečanje proizvodnje.

POSESTVA

Da bi povečali proizvodnjo na teh posestvih in hkrati tudi povečali količine pridelkov za trg, so zadnja leta vlagali tudi večja investicijska sredstva v ta posestva. Medtem, ko so prejšnja leta porabili povprečno le 34 milijonov letno

za investicije, so lani povečali ta znesek na 64 milijonov. V glavnem so posestva nabavila mehanizacijo in plemensko živino.

Toda še zmeraj ta posestva ne nudijo potrošnikom to, kot bi bilo pričakovati. Boljši napredek teh posestev je pričakovati predvsem v specializaciji proizvodnje. Doslednejše nagrajevanje delavcev po ustvarjenem učinku oziroma po pridelku, bo lahko prav tako pripomoglo k novemu uspehu.

O takih in podobnih vprašanjih naših posestev, naših zadrug in našega kmetijstva sploh za boljše preskrbo potrošniških središč bo v torek, 31. marca razpravljajal OLO. K. M.

Ob 17-letnici smrti narodnega heroja, učitelja Staneta Žagarja so se v soboto, 28. marca zbrali učitelji in profesorji z vse Gorenjske na Dobravi pri Kroplu, kjer je pokojni učiteljeval polnih 18 let. Zbranim pedagogom je spregovoril predsednik Društva učiteljev in profesorjev Gorenjske prof. Ciril Volušček ter učitelj v pokojni iz Kroppe, Ivan Kocjančič, ki je s pokojnikom sodeloval v naprednih, ilegalnih organizacijah.

Navzoče pedagoške delavce in preživle borce na čelu s članom CK ZKS Tomom Brejcem so pozdravili pionirji lipniške šole. Nastopila sta tudi: mladinski pevski zbor šole Staneta Žagarja iz Kranja in učiteljski pevski zbor iz Kranja. V imenu prosvetnih, kulturnih in političnih organizacij so po zborovanju položili številne vence na grob tamkaj pokopanega heroja.

Zborovanje pedagogov, ki sodi v okvir proslav v počastitev 40-letnice KPJ, je bilo v znaku praktičnega uresničevanja smotrov pokojnega učitelja; da z novimi, naprednimi metodami vzgaja, usmerja in osposablja mladi rod za novo in lepše življenje.

O dosedanjih izkušnjah svetov potrošnikov ZA ČIMBOLJŠO PRESKRBO

Prvo posvetovanje novoizvoljenih svetov potrošnikov v občini Kranj

Sveti potrošnikov, ki smo jih imeli pred leti, se niso obnesli kot je bilo zaželeno. V glavnem ne zato, ker niso imeli pravih napotkov, ker niso imeli v okviru občine organa, ki bi jih usmerjal, jim dajal pomoč itd.

Take so bile ugotovitve, ko smo to zimo volili nove člane potrošniških svetov na zborih volivcev. Pretekli teden pa so imeli predsedniki teh svetov iz področja občine Kranj prvo posvetovanje. V Kranju in po krajevnih odborih je izvoljeno 35 svetov potrošnikov, v katerih je 215 članov.

Na prvem posvetovanju je predsednikom teh organov govoril predsednik ObLO Franc Puhar. On je nanizal osnovne misli o tem, kaj in kako naj bi ti sveti delali. V poslovniku, ki ga bodo dali v pretres vsem članom svetov na prvih sestankih teh organov, so določene pravice in dolžnosti svetov in njihove naloge kot kontrolnega organa v imenu družbe.

Na posvetovanju so največ govorili o stikih s samimi potrošniki. Ena glavnih slabosti prejšnjih svetov je bila prav v tem, da niso imeli stikov s potrošniki in so tako obviseli med trgovino in

potrošniki. Po potrebi, oziroma kakor narekujejo pogoji, naj bi se v sedanjem delu še posluževali anket, zbiranja pismenih predlogov in podobno. Vendar si največ obetajo od neposrednih razgovorov bodisi na zborih volivcev, kot tudi v osebnih stikih s potrošniki.

Na prvih sestankih novoizvoljenih svetov, ki so predvideni do 5. aprila, bodo razpravljali o oblikah dela, o predlogu poslovnika, o problemih trgovine in podobno. Skupni cilj teh organov je, da pomagajo potrošnikom pri odkrivanju in odstranjevanju raznih težav in slabosti v oskrbi.

Kljub temu, da je pri ObLO ustanovljena posebna služba za pomoč in koordinacijo svetov potrošnikov, so predsedniki teh organov na prvem posvetovanju sklenili, naj bi se sestajali na podobna posvetovanja v okviru občine najmanj vsake tri mesece. Tako, upajo, bodo najlažje reševali nastale težave, zavzemali enotno stališče do posameznih pojavov in usmerjali te družbene organe k enotnemu smotru — napredku naše trgovine in preskrbe sploh.

-l. c.

ZA POLDRUGO MILIJARDO VEČJA PROIZVODNJA KOT LANI

Delavski svet Zelezarne Jesenice je razpravljal na torkovem zasedanju o zaključnem računu podjetja za leto 1958.

Skupna vrednost proizvodnje je lani dosegla 39,053 milijonov, kar pomeni v primerjavi s 37,495 milijoni v letu 1957 povečanje za 4%, oziroma za 1,558 milijonov več. Povečanje realizacije od planiranih 27,180 milijonov na doseženih 29,241 milijonov pa pomeni dvig za 7,5 odstotkov. Zelezarna ima v zgradnji ali izdelavi osnovnih sredstev za 1045 milijonov to je za 109 milijonov več kot konec leta 1957.

Od skladov podjetja razen rezervnega sklada, ki so na osnovi zaključnega računa 1957. leta znašali 683,2 milijona, je bilo do konca leta 1958 porabljeno 633,4 milijona, od tega: 14,8% za investicije, 14,4% za obratna sred-

stva, 11,8% za obveznosti in 59,0% za sklad splošne uporabe. Znatno je bilo znižano število prevoženih kilometrov z osebnimi avtomobili, narasli pa so stroški za prevoz delavcev od 12,3 milijonov na 33,7 milijonov. Prodaja na notranjem tržišču ni imela posebnih problemov. Skupni izvoz pa je dosegel le 82,5%, dolarske vrednosti napram letu 1957. Osebnih dohodek se je v letu 1958 povečal v skupnem neto iznosu za 3,6% v bruto iznosu pa za 23%.

Zaključni račun je zajemal tudi podatke o proizvodni problematiki, strokovni izobrazbi in drugem ter tako prikazal delovanje Zelezarne Jesenice v letu 1958. Kakor zaključni račun, je Delavski svet sprejel tudi sklep o izplačilu 50% plače ter premij in norm članom kolektiva. U.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XII, ŠT. 25 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 30. MARCA 1959

S seje Občinskega ljudskega odbora Kranj

Družbeni plan sprejet

Dopolnilni proračunski prispevek bodo plačevali tudi javni uslužbenci

Odlok o zasebnih zgradbah za oddih in počitek

V Kranju bodo začeli zidati Dom gorenjskih gasilcev

Na četrtkovni skupni seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj so najprej sprejeli odlok o spremembi odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka, ki ga je pripravila in predložila odbornikom komisija za vskladitev mnenj obeh zborov, imenovana na skupni seji 12. marca letos, nato 18. poglavje družbenega plana kranjske občine, ki pravi, »da se dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka za leto 1959 uvede v posameznih gospodarskih panogah in ostalih dejavnostih na podlagi odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka in odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebnega dohodka; in nazadnje celotni družbeni plan kranjske občine.

Odlok o spremembi odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku, ki so ga odborniki obeh zborov oglasno in brez razprave sprejeli, določa, da dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka plačujejo vsi tisti, ki plačujejo proračunski prispevek, razen gospodarskih organizacij s področja gradbeništva in industrije gradbenega materiala, kmetijskih gospodarskih organizacij in enot direktij jugoslovan-skih železnic. Za ostale gospodarske organizacije pa predlaga komisija naslednjo diferenciacijo: industrija, gozdarstvo, promet, projektiranje, kmetijske zadruge, gospodarske poslovne zveze, trgovina na veliko, proizvodna obrt, privatni obrtni obrati, nekatera komunalna podjetja in ustanove s samostojnim finansiranjem, plačujejo dopolnilni proračunski prispevek po stopnji 10%; uslužnostna obrt, komunalni servis, mlekarina in pekarna po stopnji 5%; trgovina na malo, trgovska mreža industrijskih podjetij, gostinstvo in vse ustanove, družbene organizacije in društva pa po stopnji 8% rednega proračunskega prispevka.

Po skupni seji sta bili ločeni seji obeh zborov, kjer so govorili o sprejemu odloka o zgradbah, ki se po zakonu o nacionalizaciji štejejo za oddih, o gradnji gasilskega doma in o poroštvenih izjavah nekaterim gospodarskim organizacijam, zbor proizvajalcev pa je posebej obravnaval še rekonstrukcijo v podjetjih »Tiskanina« Kranj in »Oljarica« Britof.

Po 16. členu Zakona o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč se ne nacionalizirajo zgradbe zasebnih lastnikov, če jim služijo le za oddih in počitek. Take zgradbe torej niso predmet nacionalizaci-

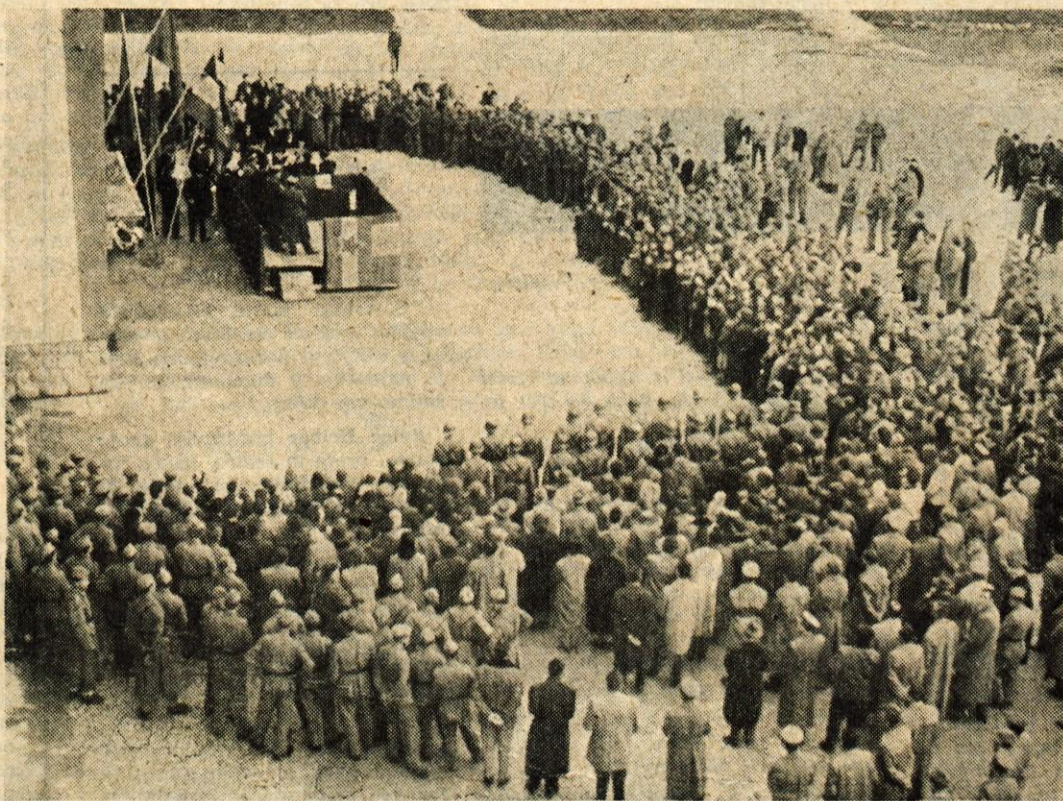
je. Po določbah omenjenega člena predpiše občinski ljudski odbor na ločenih sejah obeh zborov, kateri oziroma kakšne zgradbe naj se štejejo za počitek in od-

dih. Občinski ljudski odbor Kranj je v odloku o zasebnih zgradbah za oddih in počitek upošteval predvsem dvoje in sicer, da skupna uporabna površina stanovanjskih prostorov ne presega 50 m², pri čemer se ne štejejo stranski prostori, da se dejansko uporablja za oddih in počitek in končno, da zgradba ni gradena tako, da bi trajno lahko služila kot redno stanovanje.

Gasilske organizacije že vsa leta po vojni stremijo za tem, da bi si v Kranju zgradile nov gasilski dom. Predstavnikom okrajne gasilske zveze je v preteklem letu uspelo za to gradnjo dobiti sredstva iz gasilskega preventivnega sklada v višini 120 milijon-

ov din, in sicer kot posojilo za dobo 30 let z 1% obrestno mero. Na osnovi tega so že izdelani idejni projekti in je dana možnost, da se v drugi polovici tega leta z gradnjo že prične. Tudi lokacija ob Cesti JLA, nasproti novega zdravstvenega doma, je že odobrena. Kranjska občina se je zavezala, da bo za to posojilo plačevala letne anuitete in sicer v primeru, če bi se okrajni gasilski sklad ukinil. Iz svojih sredstev pa bo kranjska občina uredila tudi komunalne naprave za gradnjo doma gorenjskih gasilcev, zlasti dovozno cesto.

A. T.

Kranj, 27. marca.

V garnizonu JLA v Prevaljah pri Kranju je bila danes popoldne komemoracija ob 17. obletnici smrti narodnega heroja Staneta Žagarja, ki se jo je udeležilo preko 1000 Kranjčanov. Komemoracijo, ki so ji prisostvovali tudi podpredsednik OLO Kranj, Ivan Bertonec-Johan, predsednik ObLO Kranj Franc Puhar-Aci in predsednik ObO SZDL Kranj Baldomir Bizjak, je otvoril komandant garnizona Miroslav Samardžić, za tem pa je podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertonec-Johan v krajšem govoru opisal življenje in delo narodnega heroja Staneta Žagarja, ki je pred 17 leti padel na Planici nad Crngrobom. Sledilo je odkritje plošče Stanetu Žagarju, po katerem se bo kranjski garnizon JLA odslej tudi imenoval.

Na komemoraciji, ki je bila posvečena 40-letnici KPJ, je sodelovala tudi godba na pihala DPD »Svoboda Kranj

PABERKI PO SVETU

ELEGANTNI SIR DAVID ECCLES

Britanski minister za trgovino sir David Eccles je bil na svečani otvoritvi neke velike prodajalne konfekcije v središču Londona. To priložnost je izkoristil, da je povedal nekaj besed o oblačenju Angležev. Med drugim je rekel, da se Angleži zelo slabo npravljajo. Najbolj ga je pri tem skrbelo to, kakšne vlise puščajo Angleži zaradi oblek v inozemstvu. Takšno stanje oblačenja pa se odraža tudi v britanski trgovski bilanci, kar je minister takole objasnili: »Vsako leto odpotuje v inozemstvo dva milijona Angležev. Le-ti s svojim oblačenjem delajo slabo reklamo za britansko proizvodnjo tekstila. Med tujci delajo škodo tudi s svojim slabim okusom. Kako morejo potem takšni ljudje sami sploh kaj pametnega proizvajati? — se sprašujejo tujci in upravičeno dvomijo v vse ostale britanske proizvode. Pa tudi tisti Angleži, ki v domovini hodijo slabo npravljeni na delo, škodujejo ugledu.«

Tako je govoril minister sir David Eccles, ki je poznan kot najelegantnejši prebivalec Velike Britanije.

Ko je bila pred nekaj meseci v Parizu konferenca dežel evropskega združenja tržišč in cone svobodne izmenjave, je sir David izval incident, ko je zapretil Franciji z gospodarskim bojkotom. Francoski minister je zapustil dvorano z besedami: »Francija si ne dovoli podcenjevanja!«

Takrat so francoski časopisi obširno pisali o sir Davidu Ecclesu in pri tem poudarjali njegovo eleganco v — oblačenju...

VPRAŠALNICA

V bavarskem mestu Bunsiedelu je načelnik občine razglasil, da bodo prišli s cepljenjem vseh otrok. Objava je imela tudi naslednjo vsebino:

»Otroci katoliške vere bodo cepljeni vsak dan od 14. ure dalje v prtiličju.

Otroci protestantske vere bodo cepljeni vsak dan od 14.30 ure dalje v kleti.«

Kakšne vere je načelnik občine?

RESNOST

V francoskem mestecu Forges d'Aunis (departman Charente Maritime) so bile nedavno, kot po vsej državi, občinske volitve. Za župana je kandidiral 44-letni Daniel Gaborit. Izvoljen ni bil.

To dejstvo ga je tako prizadelo, da je naredil samomor — skočil je pod vlak.

PASTIRJEVA PEST

Harvey Kneisel, duševni pastir v nekem mestu Teksasa je dlje zama poskušal postati popularen s svojimi pridigami. Nikakor ni mogel uspeti in cerkev je bila vedno prazna. Tedaj pa si je domislil:

Danes nastopa v ringu kot boksar lahke kategorije in je večkrat zmagovalc tudi v srečanjih s priznanimi boksarji. Vse za božjo slavo!

Mesto z duševnim pastirjem — boksarjem lahke kategorije se imenuje — Corpus Christi!

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR - DIREKTOR IN ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK - TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475 - UPRAVA ŠT. 397 TBKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 607-70-1-135 - IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH - LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

Ves teden se obeta hladno in deževno vreme. Prehodne razjasnitve niso izključene. Konec tedna se obeta sneg do nižin z občutno ohladitvijo.

obrazi in pojavi

SOSED

Ze zgodaj spomladi so se otroci iz vseh hiš igrali na majhnem travniku. Letošnje pomlad pa so prikrajsani za ta užitek. Na travniku, v predmestju večjega mesta na Gorenjskem je nekdo že jeseni začel graditi svojo hišo. Torej bo v naselje kmalu prišel s svojo družino nov sosed; njegovi otroci se bodo z ostalimi skupaj igrali. Prostor za to bodo že našli. Toda, kako se bodo otroci novega soseda počutili v novem okolju? Nevarnost je, da bodo imeli preveč sovražnikov, ki so si jih že nekopal njihovi starši.

Preden je novi sosed začel z gradnjo hiše, je obiskal nekaj najbližjih bodočih sosedov, se pogovoril z njimi o svojih načrtih in bolj ali manj upošteval tudi njihove želje. Drugih pa ni obiskal in ga dlje sploh videli niso. Prav od teh pa je kmalu iskal pomoč.

Z gradnjo je začel zgodaj jeseni, ko je bila v tem naselju še suša — pri pipah je voda curjala le v zgornjih jutranih urah. K sreči imajo skoraj v vsaki hiši vodnjak, da si lahko v takih primerih pomagajo iz zadrege. Novi sosed pa je začel betonirati temelje svojega doma, ne da bi si prej zagotovil vodo. Zato se je zatekel po pomoč k najbližjemu

sosedu, s katerim se še nikoli videla nista. Prosil je za vodo, da bi lahko nadaljeval z gradnjo, toda prošnja je nalezela na gluha ušesa. Razumljivo, saj je bilo v vodnjaku vode le toliko, da jo je imel lastnik za vsakodnevne gospodinske potrebe.

Novemu sosedu se je to vtaknilo v nos, kot pravimo. Vse doslej kaže, da tega ni pozabil. Tistim, s katerimi se je bolj spoznal, je hitro natvezil, kakšen skopuh je njegov bodoči najbližji sosed. »Se umazane vode iz vodnjaka mi ne da«, jim je ihtavo hitel pripovedovati. Seveda pa je pri tem pozabil na to, da se najbližjemu bodočemu sosedu pred gradnjo niti pokazati ni upal, čeprav mu z novim poslopjem vzel skoraj vse popoldansko sonce. Pomisliti na to, da bi za betoniranje vode iz vodnjaka lahko potrošil že v dveh urah, pa sploh ni hotel.

Takšen približno je bil začetek; iz maselega pa raste veliko. Sosedje, ki so se nekaj odlično razumeli, so zdaj razdvojeni v dva tabora; zaradi novega soseda. Celotni otroci se med seboj prepirajo z izrazi, ki jih slišijo doma ali pa v »razgovorih« z novim sosedom in starši.

Cez zimo, ko novega soseda ni bilo blizu, ker je moral z gradnjo prekiniti,

LJUDJE IN DOGODKI
EDINI IZHOD

Ze dolgo nismo bili priče tako živahni diplomatski dejavnosti kot prav v zadnjih dneh. Adenaur se je sestel z De Gaulloom, italijanski zunanji minister Pella in premier Segni sta potovala po zahodnoevropskih prestolnicah, vse svoje zahodne zavezničke pa je obredel Macmillan po svojem »moskovskem izletu«. V središču pozornosti sta Berlin in nemško vprašanje, z njima v zvezi pa razgovori med Vzhodom in Zahodom.

Očitno je nastal novi položaj. Medtem ko so doslej o nemškem problemu molčali, so zdaj postali na obeh straneh nenavadno zgovorni. Komajda že lahko sledimo raznim mislim, predlogom in pobudam, ki prihajajo iz uradnih in neuradnih virov. Tudi izvedenci se že s težavo znajdejo v labirintu različnih predlogov tako zahodnih, kakor tudi tistih, ki jih luča v svet Hruščev.

Čeprav velika večina teh predlogov še ni dokončana in so to včasih le poskusni baloni, s katerimi merijo temperaturo pripravljenosti in popustljivosti nasprotnika, je vendar čutili živahno kipeje na obeh straneh, ki prijetno preseneča po dolgih letih vztrajanja na togih, ledenih stališčih.

Trenutno je najpomembnejša

ugotovitev iz vse te posredne razprave, da je končno le prevladalo mnenje, da so pogajanja edini izhod iz slepe ulice sedanjih mednarodnih odnosov. Zahod predlaga konferenco zunanjih ministrov, Vzhod je ne zavrača, le pristavlja, da bi se morali sestati na najvišji ravni. Zdaj tudi Zahod počasi daje privolitev v sestaneke šefov vlad, ki naj bi bil poleti, konferenca zunanjih ministrov pa 11. maja, kot predlaga najnovejša zahodna nota.

S tem, ko sta se obe strani izrekli za razgovore, sta načelno zavrnili misel, da je mogoče s silo reševati medsebojne spore, zlasti tako kožljivo in občutljivo vprašanje, kot je nemško. Ze tak tihi, nepodpisani sporazum vnaša precej pomirljivosti v napeto mednarodno ozračje in hkrati tudi večer upe v uspešen zaključek razgovorov za konferenčno mizo.

Samo soglasje o sklicanju konference pa seveda še ne zagotavlja njenega uspeha. Zlasti nemško vprašanje je tolikanj obširno, da pri njegovem reševanju tudi štirje »veliki« ne zadostujejo. Zato je zanimiva misel, ki jo izražata obe strani, tako SZ v svojem predlogu za rešitev nemškega vprašanja, kakor tudi zadnja nota. namreč, naj bi takšnemu sestan-

ku prisostvovala tudi druge dežele, ki so zainteresirane za rešitev nemškega problema. Velike sile to misel izražajo precej srmežljivo, saj bi le raje videle, da bi o perečih zadevah razpravljali zgolj med seboj. Zato pa to tembolj glasno terjajo druge, manjše države. Vrtili dežel, ki so bile med drugim svetovnim spopadom žrtve nemške agresije, prav gotovo ni vseeno, kakšna bo nova združena Nemčija. Med temi državami so tudi take, kot je Jugoslavija, ki ne pripadajo nobenemu bloku in zato njihovega mnenja ne moreta predstavljati niti Moskva niti Washington. In kočno ne gre samo za opravičene zahteve teh dežel, da se udeležijo sklepanja mirovne pogodbe proti nekdanjemu skupnemu sovražniku, marveč tudi za učinkovit prijem, ki lahko prispeva k uspehu konference. Dosej se je že večkrat pokazalo, da so prav te dežele, ki niso vezane z blokovskimi predsodki, pomagale premostiti razlike med velikimi in zblizlati njihova nasprotujoča stališča. Zato bi tudi zdaj lahko uspešno rabile kot most za sporazumevanje med obema strankama, s tem pa bi samo povečale verjetnost v uspešni zaključek srečanja za zelene mizo.

Martin Tomažič

v nedeljo smo zabeležili

PRAZNOVANJE V BITNJEM IN ŽABNICI

Žabnica, 29. marca

S komemoracijo ob spomeniku žrtev NOV v Žabnici so danes prebivalci Žabnice in Bitenji končali svoj krajevni praznik. Prebivalci teh dveh vasi so si izbrali za svoj krajevni praznik zgodovinsko borbo, ki so jo ob njihovi podpori vodili partizani proti nemškemu okupatorjem na njihovem področju 27. marca 1942. V tisti borbi je med drugimi padel tudi narodni heroj Stane Zagar.

Letošnje proslave so začeli že preteklo nedeljo, 22. marca s prireditvijo LMS Bitnje v Zadrudnem domu v Žabnici. V programu so sodelovali tudi pionirji osnovne šole Žabnica in KUD »Jože Papler« iz Besnice. Bila je tudi slavnostna seja krajevnega odbora Bitnje in Zabnice, sprejem partizanskih vdov in svojcev v Žabnici, kjer so dali še poseben poudarek 40-letnici KPJ in obletnici velike borbe, ki je bila pred 17 leti na tem področju.

— I. c.

Z OKRAJNE SKUPŠČINE SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV V KRANJU

Kranj, 29. marca

Danes dopoldne je bila v sejni dvorani OLO Kranj skupščina Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev. Udeležba je bila zadovoljiva; od vseh povabljenih se je skupščine udeležilo 79,7%

delegatov. Povabilu na skupščino so se odzvali tudi tajnik Zveze SPD Vinko Trinkhaus, predsednik OLO Kranj Vinko Hafner, predsednik OSS Andrej Verbič in drugi.

Iz poročil predsednika Sveta SPD Dušana Bavdka in predsednikov posameznih svetov, je bilo razvidno, da je kulturno prosvetna dejavnost v primerjavi z ugotovitvami šanske skupščine, kljub objektivnim težavam storila velik korak naprej. Poudarjeno je bilo, da se s temi uspehi okrajni svet in občinski svet SPD ter prosvetna društva ne smejo zadovoljiti. V kulturno prosvetni politiki ter v delu posameznih društvenih sekcijah je še vedno precej vrzeli. Le-te nastajajo predvsem kot dediščina, ki spremlja kulturno prosvetno dejavnost iz leta v leto, ali pa nastopajo kot problemi, ki zahtevajo spričo spremenjenih delovnih pogojev nove načine dela. Ob tej priložnosti je skupščina tudi ugotovila, da je med člani nekaterih prosvetnih društev še vedno premalo mladine. Naslednja, prav tako boleča ugotovitev je: pregled izobraževalnega dela na Gorenjskem ni pokazal posebno spodbudne podobe. V zvezi s to obliko dela je prišlo v razpravi do neka tenih mikavnih pobud, ki utegnejo pri doslednem uredniševanju bogato obroditi.

Pogosto pa je razprava obravnavala stare probleme, s katerimi

se borijo naša prosvetna društva že mnogo let.

Skupščina je zabeležila še en dogodek; tov. Vinko Trinkhaus je v imenu Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije odlikoval tajnika SSDP Franca Skrlja za 40-letno požrvalno delo na kulturno prosvetnem polju.

O podrobnostih skupščine bomo poročali v petek v kulturni rubriki. S.

NOVA ZDRAVSTVENA POSTAJA V CERKLJAH

Cerklje, 29. marca. Danes ob 9. uri dopoldne je bila v Cerkljah slovesna otvoritev nove zdravstvene postaje, ki bo začela z rednim delom 1. aprila. V ta namen je bila preurejena stavba, last SLP, in sicer za zdaj samo prtiličje, ker je prvo nadstropje še zasedeno. Ko bo uspelo za stranko v prvem nadstropju najti drugje primerno stanovanje, bodo tudi te prostore preuredili. Sredstva za to so v občinskem proračunu že predvidena.

S 1. aprilom bosta v Cerkljah začeli z rednim delom le splošna in zobna ambulanta, prvo nadstropje pa bo pozneje namenjeno predvsem preventivni dejavnosti (zaščita matere in otroka, posvetovalnica za žene itd.). T.

Slovenski fantje pozdravljajo s Sinaja

El Aris, 15. marca 1959.

Slovenski fantje, ki služimo vojaški rok v sestavu odreda JLA v Egiptu pozdravljamo svoje najdražje v domovini in jim želimo vse dobro.

Peter Hribar pozdravlja svoje starše, brate in sestre, kakor tudi vse sorodnike, prijatelje in prijateljice iz Tenetiš pri Golniku.

Anton Eržen pozdravlja mamo in družino Zevnik iz Zg. Bitnja ter vse prijateljice in prijatelje.

Stefan Nipič pozdravlja svoje starše in sestre v Srebotju pri Mariboru ter prijatelje in prijateljice.

Anton Mele pozdravlja svoje starše, brate in ostalo sorodstvo ter vse prijatelje in prijateljice iz okolice Borovnice.

Ponosni smo, da nam je domovina zaupala častno nalogo, da v sestavu Organizacije združenih narodov doprinesemo svoj delež k ohranitvi miru v tem delu sveta. Obljubljamo, da bomo tudi v prihodnje vestno opravljali nalogo, ki so nam jo zaupali naši narodi in UNEF.

B. F.

Slovenski fantje s Sinaja

naša kronika

SEJA OBČINSKEGA KOMITEJA LMS ZELENKI

Preteklo sredo, 25. marca je imel Občinski komitej LMS Zelenki razširjeno sejo sekretariata s predstavniki vseh osnovnih organizacij, ki se je udeležil tudi predsednik OK LMS Kranj Zdravko Kravina. Govorili so o zbiranju prijav za letošnje zvezno mladinsko delovno akcijo, o razširjanju mladinske organizacije v počastitev letošnjega IV. kongresa ZKS in o proslavi obletnice prve pokrajinske konference SKOJ za Gorenjsko, ki bo letos 12. aprila v Martinjvrhu. Na proslavi bodo sodelovali vsi občinski mladinski komiteji Gorenjske s kulturnimi, zabavnimi in športnimi prireditvami. Med drugim bodo priredili tudi orientacijski pohod in patrolni tek. T.

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZKS NA BLEDU

Osnovne organizacije ZK občine Bled so v začetku marca izvedle volilne sestanke, na katerih so predvidele svoja bodoča vodstva. 25. marca pa so se že pričele letne konference in se bodo v vseh osnovnih organizacijah zvrstile do 10. aprila. Na teh konferencah bodo komunisti razpravljali o doseganju delu in sprejemali programe o nadaljnji dejavnosti. Občinski komitej na Bledu je v sredo, 25. marca na posvetu o predvolilnih pripravah ugotovil, da so le-te dobro potekale. Določil je tudi 7. maj za datum občinske konference Zveze komunistov. —jb

NOV AKTIV LMS V ŠKOFJI LOKI

Pred nekaj dnevi so v Puštalu pri Škofji Loki ustanovili nov aktiv LMS. To je že osemnajsti aktiv v loški občini, ki ima svoje prostore v nekdanjih treh sobah muzejskega društva, ki se je preselilo v loški grad. V novi aktiv je bilo vključenih 60 mladincev, razen tega pa so sprejeli še 20 novih. Sprejemu novih članov v mladinsko organizacijo v Puštalu je prisostvoval tudi predstavnik ObK LMS, več predstavnikov političnih organizacij in drugi. Mladinskemu aktivu v Puštalu so razne organizacije že objavile denarno pomoč, da si bodo mladinci lahko kupili nekaj športnih rekvizitov. Č. P.

VOLIVCI IN DRUŽBENI PLAN JESENISKE OBČINE

Pretekli teden so se pričeli na območju jeseniške občine zbori volivcev, na katerih poročajo občinski odborniki o družbenem planu občine za tekoče leto. Zbori volivcev so dobro obiskani, razen tega kažejo navzoči izredno zanimanje za letošnji družbeni plan občine. Največ govora na zborih o družbenem standardu, novogradnjah, 10% občinskem prispevku in podobnem.

Zbore volivcev organizirajo tudi večja podjetja. V petek popoldne so organizirali v jeseniški železarni za člane delovnega kolektiva kar deset zborov volivcev. Bili so dobro obiskani. Se nekaj zborov volivcev in z družbenim planom občine Jesenice bodo seznanjeni domača vsi občani jeseniške občine.

VSE O NAŠI REVOLUCIONARNI ZGODOVINI

Svoboda »Tone Čufar« na Jesenicah pripravlja večer pod naslovom »Vse o naši revolucionarni zgodovini«. Program bo posredovan na načinu radijskih oddaj »Kaj veš, kaj znaš?« Prijavljeni bodo odgovarjali na vprašanja, ki se bodo nanašala na delavsko gibanje na Gorenjskem pred vojno, na zgodovino narodnosvobodilne borbe na Gorenjskem, zgodovino Komunistične partije Jugoslavije, zgodovino Zveze komunistovne mladine Jugoslavije in na delavske ter partizanske pesnike in pisatelje. Pričakujejo, da se bo na razpis odzvalo zadovoljivo število prijaviteljev. Če bo večer, ki bo 4. aprila v Delavskem domu na Jesenicah, uspel, bo priredila jeseniška Svoboda v počastitev zgodovinskih obletnic še več podobnih večerov. U.

Pred turistično sezono na Gorenjskem

PRAVA POT

Zima 1958/59, preporod gorenjskega turizma - Skoraj 2 milijona dinarjev za reklamne napise - Na Bledu 750 novih ležišč - Hoteli na Jezerskem s toplo in hladno vodo - Postrežek kot „tat“ - „Jasna“ v Kranjski gori urejena - Sodobna dvorana s 700 sedeži za kulturne prireditve v Bohinju - Promet bo za 100 odstotkov večji kot lani

Zgodnja pomlad že privablja prve turiste — domače in tuje, v naša znana letovišča. Da bi zvedeli, kako se je Gorenjska letos pripravila na turistično sezono in vas o tem obvestili, smo poslali našega reporterja na kratek ogled po Gorenjski. V naslednjem sestavku posredujemo nekaj najbistvenjših vtisov iz njegove popotne beležnice.

SOBOTA

Po kosilu, sem se odločil za kratek sprehod po Kranju. Bila je sobota. Prostega časa sem imel na pretek in sem jo mahnil proti Zlatemu polju. Zamišljeno sem stopical z dežnikom v roki, od časa do časa pa sem se ozrl na levo in desno. Kot da me vsaka malenkost na vso moč zanima. Avtomobil in motorji so drveli mimo mene v obe smeri, kot da bi morali nadoknaditi zamude in da šoferjem nesreče niso nič mar. Opazoval

žal v obraz: »Kaj pa zijaš tako trapasto v te table? Ali še nisi nikdar nobene videl?« Nato se je z rokami oprjel bokov, z levo nogo prekrizal desno, se malce pozibal in nadaljeval: »Mene pogledaj, kako sem majhen, pa se temu ne čudim. Mi smo kaj takega navajeni.«

Ta je pa lepa. Morda sem ga res kaj polomil in sem videti otročji, če še takle falot norce brije iz mene.

Zravnal sem se in jo gosposko mahnil proti Kranju, kot da tudi

zaj proti Kranju. Potihoma sem si požvižgaval ponarodelo »Rock n'roll«, ki sem se jo naučil »prosto po radiu«. Nenadoma tik ob meni zaustavi črni osebni avtomobil. Sofer s kapo, na kateri sem prebral »Taxi«, me je vljudno vprašal: »Ali ste tujec?«

»Ne,« mu moško odgovorim.

»Potem izvolite sesti. Prazen sem.«

Bil sem v zadregi. Saj veste: taksi in moj žep, to je dvoje. V hipu mi blisne misel, zakaj je sploh vprašal, če sem tujec. Mar zato, ker sem imel ozke, kratke, pisane kavbojske hlače in plašč, dolg le toliko, da mi je prekril zadnjico in rumeno baretko?

Sofer se mi je dobrovoljno nasmejal in rekel: »Kar noter, kar

Kokre, je vsakih toliko časa švignil kak napis mimo nju. Pri serpentinah pa sva bila vseskozi obdana z reklamnimi napisi. Najbolj mi je ostal v spominu: **Hotelske sobe na Jezerskem s toplo in hladno vodo.**

Ker je šofer videl, kako z užitkom sledim vsem novostim, sva se na Jezerskem najprej ustavila pri umetnem jezeru. Mračilo se je že in v poltemi je jezero bleščalo kot mesec na nebu. Na njegovi površini so se lesketale pisane lučke, ki so razsvetljevale čolnarno in buffet. Tudi midva sva si za nekaj minut privoščila prijetno veslanje na mirnem jezeru, nato pa v buffetu pogasila žejo z odličnim sladkim jabolčnikom in se nato vrnila v Kranj.

Ze zvečer sem se odločil, da grem naslednji dan na Bled.

PONEDELJEK

Na postaji v Kranju sem že obupal. Toliko se je nas želelo peljati na Bled, da za vse v avtobusu ni bilo prostora. Toda glas, ki je odmeval iz zvočnika nas je potolažil: »**Polniki za Bled, ne bodite nestrpni. Takoj pride še en avtobus.**«

Kasneje sem zvedel, da drugi avtobus ni v voznem redu in da je izreden — zaradi številnih potnikov.

Vožnja je bila udobna. Vsi smo sedeli, le trije so godrnjali, ker so morali stati, čeprav so plačali prav toliko kot mi.

čel hitro govoriti: »Saj vem, saj vem, da boste tudi letos pri nas. Nikjer ne morete biti bolj zadovoljni. Zlasti letos, ker »starega trakta« ni več — spremenili smo ga v »novi trakt« in s tem pridobili številna nova ležišča.«

Popoldne sem obiskal službenca v pisarni Turističnega društva. Znanca sva že iz prejšnjih let in sva se prijazno pozdravila. Polaskal sem mu, koliko je na Bledu zraslo novega čez zimo in mu kot »strokovnjak« zagotavljal, da bo na Bledu letos prav gotovo velika poplava turistov.

»Veliko novega je,« mi je pridrtil. »Toda vsega še ne veste.«

Po kratkem razgovoru me je povabil do avtobusne postaje, kjer sva vstopila v avtobus, ki pelje vsako uro na izlet okoli jezera. Vožnja je bila prijetna. Videl sem novo Grajsko kopalnico. Znanec mi je povedal vse podrobnosti o njem. Nadalje sem videl, kako se bistra in šumeča Radovna izliva v jezero. Pri Mlinih se je voda v lepih kolobarjih nenavadno penila. Znanec mi je pojasnil, da so to naprave za čiščenje jezera. Povedal mi je tudi, da so iz nylona. Tedaj mi je bilo šele razumljivo, zakaj je jezero letos tako čisto.

V Zaki sem sredi camping prostora zagledal lepo grajen paviljon, namenjen za buffet in prodajalno s spominčki in drugo drobnarijo. Znanec mi je pojasnil, da so se trgovska podjetja

ob takih trenutkih slišal le nekaj suh kašeljskih pip.

Med zajtrkom sem se odločil za izlet v Bohinju. Med vožnjo z avtobusom sem ob cesti lahko vso pot bral razne napise. Ko sem prišel na cilj, sem pri hotelu Jezero izstopil. Na prvem koraku — prvo presenečenje. Ob hotelu je zraslo veliko poslopje, v katerem je delikatesa, frizer, trgovina s spominčki, razen tega pa še velika dvorana. Poškili sem skozi okno — tapacirani sedeži! Ali prav vidim? »Se čudite, kaj?« mi pravi neki domačin, ki ga je prav v tem trenutku prineslo tod mimo.

Grem ob jezeru proti Zlatorogu. Kažipota in reklame se vrste drugi za drugim. Vsi napisi novi.

Zvečer sem se z avtobusom izpred Zlatoroga odpeljal proti Bledu. Nekaj pred hotelom Jezero zaslizim skozi odprto okno avtobusa prijetne zvoke plesnih ritmov z onstran jezera. Pogledam in kaj vidim: Pirčeve vile ni več. Pravzaprav je še, vendar so jo spremenili v kavarno z nočnim lokalom.

Hitro sem se spoznal s sosedom v avtobusu. Ugotavljala sva vse spremembe, ki so nastale v času običajnega turističnega zatišja. Toliko novega kot letos, ni bilo narejenega v vseh zadnjih desetih letih. Zabaven mož iz Kranjske gore pa mi je povedal tudi tole:

Fotoreporter je ujel na filmski trak reklamne napise preden jih je »malar« prekril (ob levij)

sem tablice na vozilih. Zanimale so me črke, ki označujejo dežele. Toliko različnih avtomobilov je že šlo mimo mene, da bi iz tablice lahko sestavil celo abecedo. In ko mi je uspela ta sobotna popoldanska igra, sem se zamislil... V večini vozil so izletniki — turisti; mar sploh vedo, kam hočejo, ali se prepuste cesti, kamor se pač vije njena belina? Takrat pripremem oči, se ozrem predse in... V trenutku sem od presenečenja ali strahu obstal kot telefonski drog. Pred menoj so se, skoraj do Police, ob obeh straneh široke ceste dvigali pisani pravokotniki. Kaj naj to pomeni. K sreči mi je kmalu izginila izpred oči siva, mračna, slepa zavesa in začel sem brati napise: **Obiščite Bled — 25 km, Ste obiskali »Moda« Kranj? Za lep dopust si izberite Kranjsko goro, Nogavice vseh vrst, najboljše kvalitete »Almira« Radovljica itd.**

Pri Polici sem se obrnil proti Kranju. Spet sem šel ob desni in črkoval besedo za besedo. Nenadoma je pritekla k meni nek paglavca in se mi bedasto zare-

za mene ti napisi niso nič novega. Pri sebi pa sem tuhtal in po pravici lahko zapišem, da se mi je dobro zdelo; zdaj bodo šele domači in tuji turisti videli, kaj imamo pri nas. Toda joj! Pri Zlatem polju vidim »malarja« z velikim čopičem v roki. Z zeleno barvo je prekrival napise, ki so se bleščali ob levi. Zasmilili so se mi vsi tisti, ki so slikali reklame, zato sem gospoda s pacano belo obleko vprašal, zakaj to dela. Odgovoril mi je: »Saj veste, vedno ga kaj polomijo. Če bi dobro poznali prometne predpise, bi na levi ne bilo nobenega napisa.«

Zanimalo me je, če so tudi na Laborah pri Kranju takšni napisi in če so ga tam kaj polomili. Zal pa se je že zmočilo, zato sem svoj načrt preložil na naslednji dan.

NEDELJA

Na Laborah so delavci že kopaljame za napisne deske; le-te sem videl na kamionu — nič niso bile »polomljene«.

Zadovoljen sem jo mahnil na-

noter. Se bova že pogovorila, saj ste domačin.«

Peljala sva se počasi. In ko sva prišla na Gašpejski klanec, sva se že zapletla v pomenek.

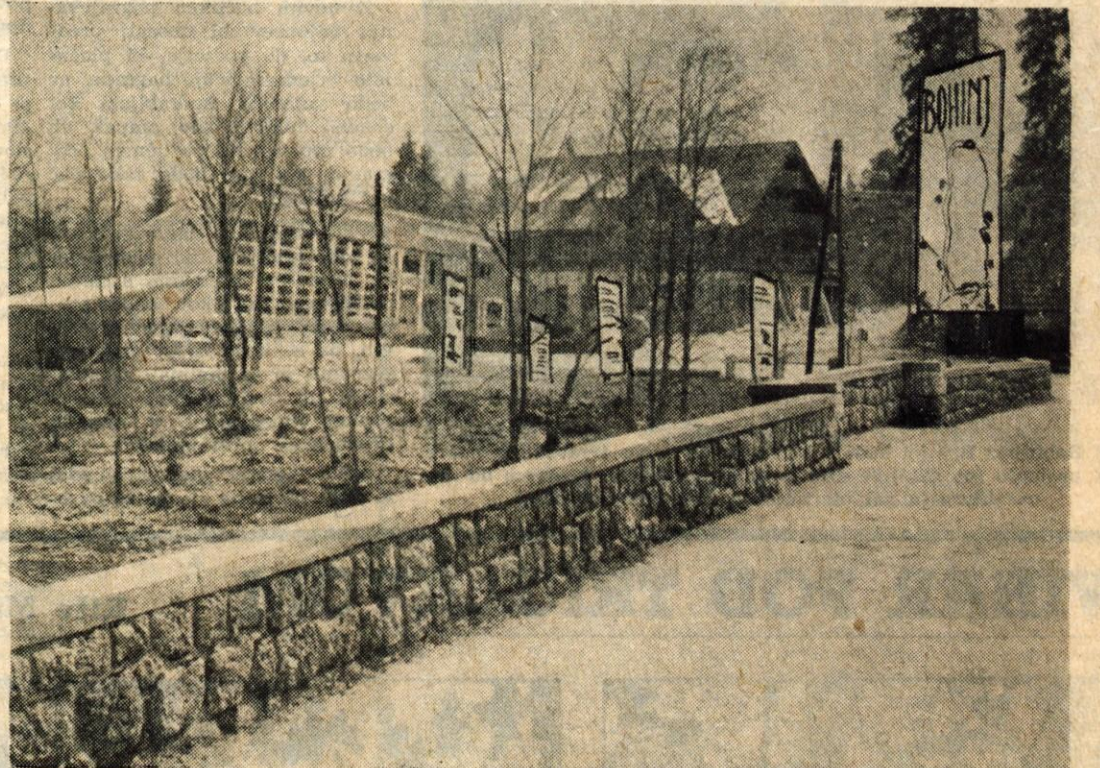
»Ali ste videli, kakšna je letos turistična propaganda,« mu pravim.

»To pa res ni nič novega. S podobnimi napisi je posuta vsa Gorenjska. Mar res še niste videli tega? Dajte no, dajte! Potem vas bom zategnil na Jezersko, da boste vsaj delček vsega tega videli in znali tudi ostalim povedati. Račun naj vas ne skrbi. Vožnjo bom pisal na račun turistične propagande.«

Prideva do »Bekslna«. Tam je že stala velika deska z zmeljevidom Gorenjske, v katerega so vnešene vse turistične postojanke. Razen tega pa sta še dve napisni deski, ki opozarjata na Krvavec in Preddvor ter Jezerško.

Na Visokem spet velik napis z ilustracijo žičnice. Toliko sva počakala, da sem prebral napis: **Zlatica Kravac vozi od... do... (1795 m).**

Ko sva se peljala skozi dolino

Pogled na novo poslopje ob hotelu »Jezero« v Bohinju

Pri Lescah, kjer se odcepi pot proti Bledu, smo imeli kratko postajo. Sofer si je založil za motor novega goriva pri bencinski črpalki.

Na Bledu smo se ustavili pred lično zgradbo. Vsa je bila bela in pogled na mogočne stebre avtobusne postaje je nepozaben. Pod streho postaje pa je pravi živ-zav. Prodajalne: trafikca, časopisi, sadje, spominčki ipd...

Kot lani sem tudi letos hotel prespati v »starem traktu« hotela Park.

Ko mi je sprevednik dal moj kovček, sem ga postavil na tla in skočil še po najnovejši časopis. Vtaknem časopis v žep in joj! Kovčka nikjer. Preplašen in ves zbeigan sem se oziral na vse strani, kot da imam glavo na gumijastem vratu in k sreči... Moj kovček nese postrežek proti Park hotelu.

Če bi še raje, uslužnostnega možakarja nisem utegnul nahljati. Ko sem ga dohitel, mi je za-

letos končno le zedinila, katero bo prevzelo ta paviljon. Prejšnja leta je bilo zaradi tega med podjetji toliko pehanja, da je ostal paviljon vsako leto zaprt.

Slabe pol ure vožnje z avtobusom in izleta je bilo konec.

Večerni sprehod po Bledu je bil čudovit. Barvaste luči neonskih napisov in razsvetljave so se prelivale kot v pravljicni deželi.

Po približno enournem sprehodu sem zavil v prvi bar. Toda smola! Niti najmanjšega prostora ni bilo za tako skromnega človeka kot sem jaz. Zato sem zo ubral na turško kavo v novo kavarno, ki je v zgornjih prostorih Kazine. Tam sem užival ob mlilih zvokih violini, ki so iz strun udarjale dunajske valčke.

TOREK

Zbudil sem se zarana. Stopil sem k umivalniku. Odprl pipo in čudo, pritekla je voda: topla ali hladna. Lani sem

»Na pot sem šel zato, ker me je zanimalo če smo napredovali le v Kranjski gori. Pri nas je socialno zavarovanje letos dogradilo več poslopj za oddih svojih zavarovalcev. Napisnih desk je pa ob vseh poteh, ki vodijo v Kranjsko goro, kot dreves v drevoredih. Razen tega smo pa končno prišli tudi do kopalnišča. »Jasna«, tako imenujemo kopalnišče, je urejeno kot si ga le najlepše predstavljati morete.«

SREDA

V sredo opoldan sem sklenil, pustiti Bled in iti domov. Z avtobusom sem se pripeljal do železniške postaje v Lescah. Tam sem se vsedel na vlak Slovenija-Express (vlak veče Vojvodino s Slovenijo) in bil kaj hitro spet v Kranju. Popoldne sem vsem sosedom hitel pripovedovati o vtisih, ki sem jih nabral od sobote sem.

Bogdan Fajon

V borbi za višjo produktivnost

Pomen socialne službe v naših podjetjih

Svet za socialno varstvo OLO Kranj je na svoji redni seji 23. marca razpravljalo o problemih socialne službe v gospodarskih organizacijah. V kranjskem okraju te službe v pravam pomenu besede še ni. Beležimo lahko le vrsto poizkusov za izboljšanje socialnega položaja delavcev, ki pomenijo precejšnje trošenje materialnih sredstev socialnega zavarovanja. Vendar je ta dejavnost nesistematična, razdrobljena in zato neuspešna.

V razvitih industrijskih deželah je socialna služba v gospodarskih organizacijah močno razvita in izhaja iz osnovnega ekonomskega stališča: da lahko delavcu pripomore ustvarjati čim večji dobiček. V naši družbeni ureditvi pa je ob borbi za višjo produktivnost, hkrati to tudi odraz skrbi za delovne ljudi v proizvodnji in za njihove družine.

Področje socialne službe v podjetjih ne sme biti le ozko usmerjeno v reševanje individualnih socialnih problemov. Povezovati se mora s širšo preventivno dejavnostjo, sodelovati z ostalimi službami v podjetjih za dobro počutje vseh zaposlenih, z zavestjo, da je človeško delo tisto, ki ustvarja vrednost. Pri tem gre za sodelovanje socialne službe s personalno in zdravstveno službo, s higiensko tehnično zaščito dela, s strokovnim vodstvom, z organi samoupravljanja, sindikalno organizacijo itd. — odvisno pač od organizacije, velikosti in problematike podjetja.

Dejavnost je izredno široka, saj gre za skrb in iniciativo za pravilno koriščenje odmora in dopusta, za udobnost in varnost pri delu, za pravilno organizacijo prevoza na delo, za pravilno organiziranje prehrane, organiziranje toplih obrokov v delovnem času. Semkaj sodi tudi skrb za sodelovanje pri dajanju predlogov za gradnjo stanovanj,

dnevni zavetišč za otroke, uslužnostnih servisov, skrb za zaščito mater in mladine, skrb za uvajanje novih delavcev v podjetje, proučevanje vzrokov prekinitev delovnih razmerij, sodelovanje pri analiziranju delovnih mest za invalide in matere s 4-urno zaposlitvijo. Velike so naloge proučevanja in spoznavanja družinskih in ekonomskih razmer težjih in pogostih bolnikov, s

tem da se skuša odstranjevati vzroke, ki ovirajo posameznika pri uspešnem vključevanju v proizvodni proces.

Za opravljanje tega obširnega in pomembnega področja dela je potrebno nastavitvi človeka, ki bo lahko z vsestransko razgledanostjo, pravilnim odnosom, z dosledno natančnostjo in organizacijsko sposobnostjo ta posel opravljal.

V Ljubljani deluje šola za socialne delavce, v katero pa smo z Gorenjske poslali premalo slušateljev. Ta šolani, strokovno usposobljeni kader, sta v prihodnosti lahko uspešno opravljal in razširjal socialno službo v podjetjih. Vendar ne kaže čakati

samo na te kadre, temveč moramo poiskati v podjetjih ljudi, ki se že sedaj delno ukvarjajo s temi opravili in ki imajo osnovne kvalitete za socialnega delavca, da jih s pomočjo krajših seminarjev usposablamo za to vrsto službe. Taki delavci bodo lahko kasneje najprimernejši kandidati za šolo socialnih delavcev, če se ne bodo že sami kakor drugače strokovno usposabljali.

Svet za socialno varstvo pričakuje od gospodarskih in sindikalnih organizacij polno razumevanje pri uvajanju organizirane službe v podjetjih, saj je Republiški odbor sindikatov dal že predlanski podobne smernice.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 8., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

TOREK, 31. MARCA

6.40 Naš jedilnik; 8.05 Solisti in Avgust Stanko s sporedom priljubljenih narodnih pesmi; 8.40 Potopisi in spomini — Prežihov Voranc: Na domačih in tujih tleh — I.; 9.00 Emil Adamič: Krno Cipci: Otroška suita; 9.35 Aleksander Borodin: Dva odlomka iz opere Knez Igor; 10.45 Za dom in žene; 11.00 Solistične skladbe Vilka Ukmarja in Mila Cipre; 11.30 Oddaja z otroke a) Manko Golar: Premeteni Pišta, b) Otroci pojo in igrajo; 12.00 Opoldne s triom Bardorfer; 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Marjan Munda: Razvojna pot sodobnega perutinarstva; 12.25 Znani pevci — znane popevke; 12.45 Wolfgang Amadeus Mozart: Simfonija št. 9 v C-duru; 13.30 Odlomki iz Masenetovega »Wertherja«; 14.00 Igra Iller Pattacini s svojim ansambлом; 14.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 15.40 Humoreska tega tedna: Dve kozmični humoristi; 16.00 Za glasbene ljubitelje — Tri ljubezni Friderika Chopina; 17.10 Iz albuma zabavnih melodij in popevk; 18.00 Družinski pogovori; 18.10 Slovenski samospjevi; 18.45 Domače aktualnosti; 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 20.00 Plesni orkester Radia-televizije Ljubljana pred mikrofonom in pred publiko; 20.30 Radijska igra — Ferrico Garcia Lorca: Mariana Pine-da (ponovitev); 21.30 Bruno Bje-linski: Komorni koncert za klavir in orkester; 22.15 Za ples igrajo orkestri: Harry James, Billy Mau, Anthony in Les Brown.

R. D.

daly: Sonata za violončelo in klavir; 23.10 Plesni koktajl.

CETRTEK, 2. aprila

6.40 Naš jedilnik; 8.05 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skobermeta; 8.20 Melodije od tu in od tam; 8.40 Potopisi in spomini — Prežihov Voranc: Na domačih in tujih tleh — II.; 9.00 Gustave Charpentier: Vtisi iz Italije; 9.35 Popevke se vrstijo; 10.10 Skladbe za violo, klarinet in violončelo izvajajo naši solisti; 10.35 Domači napevi in poskočnice; 11.00 Petnajst minut s kvintetom Jožeta Kampiča; 11.15 Uvertura in finale opere »Marta«; 11.30 Oddaja za cicibane a) Branka Jurca: Sladka smetana, b) Od pesmice, do pesmice; 12.00 Narodne za glas in klavir v prireditvi Cirila Preglja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Tatjana Hlišč: Dosedanji uspehi proizvodnih poskusov v sadjarstvu na posestvu Osojnik; 12.25 Za dobro voljo (venček popevk); 12.45 Harfistka Jelica Pertot-Portograndi igra skladbe Lupija in Rouseauja; 13.30 Jean Sibelius: Krali Kristijan, suita; 13.55 Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška poje skladbe Heriberta Svetela na besedilo Cvetka Golarja; 14.15 Turistična oddaja; 15.40 Na platnu smo videli; 16.00 Izbrali smo za vas; 17.10 Glasbene uganke; 18.00 Četrtkova reportaža; 18.15 Zabavni potpourri; 18.45 Radijska univerza — Dr. Ivo Bonač: Prehlad in prehladne bolezni; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.50 Branko Rudolf: Zvega potepuhova; 21.30 Iz komorne zakladnice; 22.15 Po svetu jazza; 23.10 Nočni koncert Orkestra Slovenske filharmonije.

PETEK, 3. aprila

8.05 Jutranji spored solistične glasbe; 8.40 Skozi Paris z Lino Renaud; 9.25 Veseli zvoki; 9.40 Pet minut za novo pesmico — J. Bitenc: Češnjice; 9.45 Pozdravi za mlade risarje; 10.10 Orkester Radia Ljubljane izvaja dela domačih avtorjev; 11.00 Za dom in žene; 11.10 Za ljubitelje zabavnih melodij; 11.40 Finale 1. dejanja Rossinijeve opere Seviljski brivec; 12.00 Poje oktet bratov Pirnat; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Martin Mis: S čim bomo letošnje zatirali bolezni in škodljivce; 12.25 Slovenske narodne pesmi v priredbah za klavir; 12.40 Sedem pevecv — sedem popevk; 13.30 Pozdrav iz Črne gore; 13.45 Zabavni intermezzo; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Črne bučke; 14.35 Poje baritonist Robert Weede; 15.40 Iz svetovne književnosti — Ugnjen Ugok: Pomlad belih cvetov; 16.00 Petkovo glasbeno popoldne; 17.10 Koticček za mlade ljubitelje glasbe; 17.25 Glasbena čajanka; 18.00 Radijski leksikon; 18.10 Umetne in narodne pesmi poje moški zbor »Zarja« Svobode center — Trbovlje p. v. Jožeta Skrinarja; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.00 Petnajst minut z orkestrom Frank Chacksfield; 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled; 20.30 Mojstrska dela koncertne literature — 23. oddaja Nikolaj Rimski-Korsakov: Šeherezada, simf. suita; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Nočni operni koncert; 23.10 Moderna plesna glasba z orkestrom Johnny Dankworth; 23.35 Novi obrazi — nove popevke.

SREDA, 1. APRILA

8.05 Jutranje glasbeno popotovanje; 9.00 Jezikovni pogovori; 9.15 Pisan spored zabavnih melodij; 9.40 Pet minut za novo pesmico — Ciril Pregelj: Trije petelinčki; 9.45 Koticček za mlade ljubitelje glasbe; 10.10 Poje moški zbor Svobode I. Hrastnik p. v. Viktorja Malovrha; 10.30 Tri fantazije za klavir; 11.00 Belokranjski napevi; 11.15 Petar Stojanovič: Serenada za flavto in godalni orkester; 11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Prekop Donava — Tisa — Donava; 12.25 Pojo naši in tuji solisti; 13.30 Venček narodnih; 13.45 Lahka glasba; 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Mala zavezница; 14.35 Skladbe za violino igra Ali Dermelj; 15.40 Iz krvi rdeče... (Ivo Brnčič); 16.00 Koncert po željah; 17.10 Sestanek ob petih; 17.30 Pesmi in plesi z juga — Izjava Pihalna godba Zagrebške vojne oblasti; 18.00 Kulturna kronika; 18.15 Skladbe iz slovenske romantike in moderne; 18.35 Deset minut z zabavnim orkestrom Hans Carste; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame; 20.00 Umberto Giordano: André Chénier, opera v 4 dejanjih; 21.50 Louis Aubert: Habanera, simf. poem; 22.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 22.40 Zoltan Ko-

K. M.

Stimulativno nagrajevanje VAJENCEV

Razprave o izdelavi novih tarifnih pravilnikov so zdaj v polnem teku. Vse premalo pa se ob tem razpravlja tudi o nagrajevanju vajencev. Zakon določa za vajence samo minimalne osnove ki pa so vsekakor prenizke in nestimulativne. Zato sta republiški sindikalni svet in KK LMS Ljubljana izdelala nov predlog za stimulativno nagrajevanje vajencev, in sicer so nagrade predvidene za prvo leto 3.000 din, za drugo 4.500 din in za tretje leto 5.500 din.

Delavski sveti naj bi na podlagi tega predloga sami določili osnovne postavke za vajenske nagrade. Za poklice, kjer je na razpolago dovolj vajencev in delo ni težko, naj bi nove nagrade podeljevali le v primeru, če vajenec pri praktičnem in teoretičnem delu doseže odličen uspeh. Za slabši uspeh pa naj bi se nagrade procentualno zmanjševale in bi pri nezadostnem uspehu dosegle minimum.

Pri poklicih deficitarnega značaja, kjer vajencev primanjkuje (zidarji, sodarji, kovači, tesarji), pa naj bi bila višina navedenih nagrad samo osnova za dober uspeh. Nagrade pa bi se zviševale in padale procentualno po uspehu v šoli in pri praktičnem delu. Praksa nam je namreč že pokazala, da je stimulativno nagrajevanje vajencev zelo uspešno.

Z novim načinom nagrajevanja vajencev bi dosegli predvsem to, da podjetja, ki plačujejo vajencem višje nagrade, ne bodo vajencev uporabljala kot ceneno delovno silo, ampak jih bodo zaposlovala po učnem programu, ker jim bodo tako pač več koristili.

S stimulativnim nagrajevanjem se bodo izboljšali tudi učni uspehi, predvsem pa bomo s takim načinom vajence kot bodoče proizvajalce in upravljalce pripravili, da se bodo že v učni dobi seznanili in se zanimali za stvar, ki jih bodo pozneje lahko s pridom uporabljali v organih družbenega upravljanja.

Nove nagrade vajencev so zdaj le predlog, ki pa sta ga že osvo-

jila tudi Okrajni sindikalni svet in Okrajni komite LMS Kranj. Za njegovo praktično uresničitev so predvsem odgovorni občinski sindikalni sveti in mladinske ter sindikalne organizacije v podjetjih, ki bi morale nove nagrade vajencev upoštevati pri sestavljanju novih tarifnih pravilnikov.

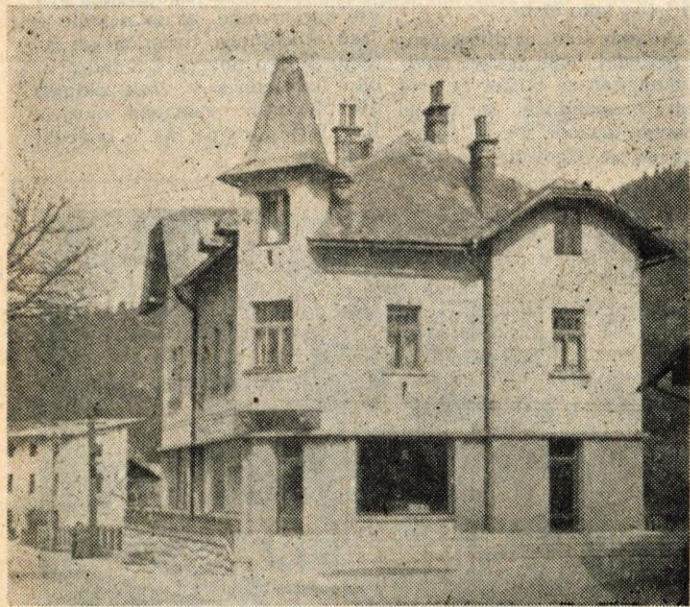
N. P.

„Pokaži, kaj znaš!“

Učiteljstvo Osnovne šole v Naklem je pripravilo pionirjem bogat program dela, proslav in prireditve v čast 40-letnice KPJ in SKOJ. Do konca tega šolskega leta imajo na programu razne obiske v partizanske kraje, pripovedovanja preživelih borcev o dogodkih v NOB in podobno.

Pionirji že veliko govore o tem programu. Največje zanimanje pa je vzbudila posebna oblika »Pokaži, kaj znaš«. Pod tem naslovom pripravljajo posebne prireditve, na katerih bodo nastopili pionirji in odgovarjali na vprašanja: Vse o... Tako je predvideno tekmovanje pod naslovom: Trinajstnica v jami na Okroglem, Kaj je doživel moj očka v partizanih, Kako je bilo, ko so stavkali, Moja mama je bila partizanka, in podobno. Pri tem je glavni cilj, da bi na poljuden način seznanjali pionirje o naši revoluciji in o velikih spremembah, ki jih je le-ta prinesla novim pokolenjem.

K. M.

V Bohinjski Bistrici bodo 1. aprila dobili nove trgovske prostore. V posloplju (na sliki) že dlje urejajo dva lokala: v prvem bo manufaktura in galanterija, v drugem pa špecerija.

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

Narodni heroj Tonček

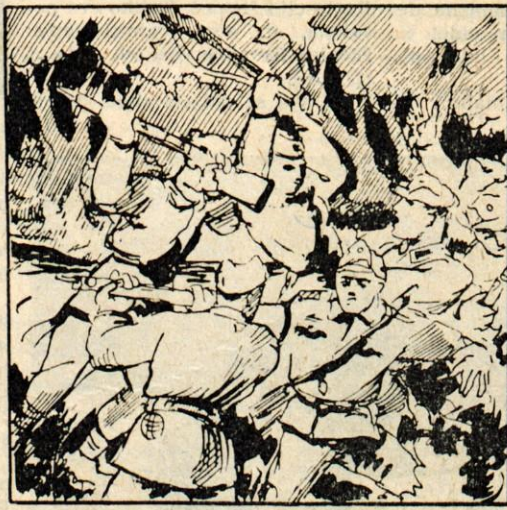
129

Obe strojnici sta naenkrat zaropotali. Jože je takoj ubil majorja, Tonček pa več vojakov — trop Nemcev pa se je ranjenih valjalo po travi. Še nekaj rafalov po vojaki, ki se še vedno niso znašli od presenečenja — potem pa sta videla, da nekateri že polnijo puške, ki so jim dotlej prazne visele na ramenih. Od zaklona do zaklona sta se umikala k Savi.

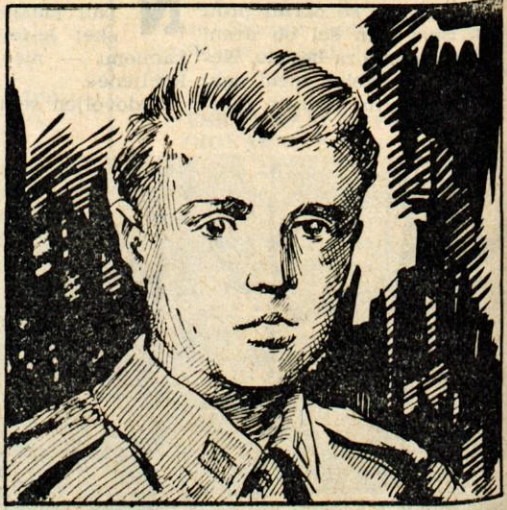
130

Nemci so jo udrli za njima, ampak ona sta medtem že prebredla Savo in se izgovabila v Jelovici. Ni minila ura, pa so Nemci z vseh strani navalili na Jelovico in hajkali po njej za predrznežema, ki sta sred belega dne vdrla v postojanko in jih napadla — seveda zaman, nikjer ju ni bilo. Čeprav so pretaknili vsak grm, ju niso našli. Vdrla sta se v zemljo.

131

Ob neki drugi priliki se je Tonček s še osmimi partizani nenadoma znašel sredi dvanaestorice Nemcev. Tako blizu so si bili, tako zgneteni na kup, da niso mogli streljati, ker bi ranili drug drugega. Tonček je fante povedel na juriš s puškimi kopiti. Pobili so devet Nemcev — Tonček pa je v tistem jurišu razbil kopito svoje znamenite mauzerice.

132

Pred letom je Tonček spet vodil dražgoško bitko — ampak tokrat v uniformi oficirja Jugoslovanske ljudske armade. Pokazal je mladim, kje so takrat, pred petnajstimi leti napadali Švabi, kje so se partizani branili. To je bilo na proslavi petnajstletnice bitke v Dražgošah, kjer je bil tudi edini še živi narodni heroj z Gorenjske Tonček Dežman.

Gorenjski obveščevalec

Triglav razočaral Kladivar : Triglav 3 : 0 (1 : 0)

Tekma slovenske conske lige, igrišče Kladivarja, sodnik Tavzes iz Ljubljane, vreme oblačno, gledalcev 1000.

Strelci: Hočevar v 42 minuti, Šega v 57. minuti, Pikel v 65. minuti Celje, 29. marca

Na igrišču Kladivarja v Celju sta se danes srečali v prvenstveni tekmi slovenske conske lige moštvi Kladivarja in Triglava iz Kranja. Začetek je bil nervozen; obe moštvi pa sta izmenoma napadali. V 5. min. je Štular nevarno prodrl pred vrata Kladivarja, to pa je bil tudi edini nevarnejši podvig Triglava v prvem polčasu. Nato je prevzel igro v roke Kladivar, ki je zaigral zelo dobro in nevarno napadal vrata gostov. V

15. minuti je igralec Kladivarja nevarno streljal, vendar je Dagarin ta strel ubranil. Ze minuto nato so domačini zopet nevarno prodrli in Kokotec je silovito streljal v prečko. Tri minute pred koncem prvega polčasa je Pikel lepo streljal kot. Hočevar pa je podano žogo v glavo usmeril v mrežo in s tem postavil rezultat prvega polčasa 1:0.

Drugi polčas se je pričel zopet z obojestranskimi napadi. Domačini so bili hitrejši in nevarnejši in že v 57. minuti je Šega dosegel drugi gol za Kladivarja. Samo tri minute pozneje je Pikel presenetil Dagarina in postavil končni rezultat tekme 3:0. Malo pred koncem igre je sodnik izključil Stravsca (Triglav) zaradi nešportnega vedenja. Domačini so imeli do konca tekme še nekaj lepih priložnosti za gol, ki pa jih niso znali izkoristiti.

Triglav nas je danes razočaral in je zaslužen izgubil obe točki. Kladivar je bil ves čas v premoči, igralci so boljše podajali in odločneje streljali na gol. Rezultat bi bil lahko celo višji, če ne bi vratar nasprotnega moštva ubranil ne kaj nevarnih strelcev. Celjska publika je bila nešportna in je na dokaj čuden način bodrila svoje ljubljence. Sodnik Tavzes ni zadovoljil.

Zasluzena zmaga Jesenic Jesenice : Izola 2 : 1 (2 : 1)

Jesenice, 29. marca

Igrišče Jesenice, vreme deževno in neugodno za igro. Gledalcev 300. Moštvi sta se predstavili v naslednjih postavah:

Jesenice: Volarič, Pestotnik, Rekar, Kos, Gaser, Luznar, Lavtičar, Medja, Koblar, Hribar, Kokalj.

Izola: Lesjak, Gabrijelčič, Santin, Zubin, Sorgo, Jakovič, Bera, Žabkar, Januz, Muženič.

Strelci: v 26. minuti Medja in 32. minuti Hribar za Jesenice ter v 34. minuti Bera za Izolo. Sodnik Jakše iz Ljubljane.

Ko je žoga zapustila belo točko na sredini igrišča smo vsi pričakovali, da se bo razvila ostra borba za zmago. Minute so tekle, vendar na igrišču nismo videli nič posebnega. Občinstvo je bodrilo domačine, ki so res napravili nekaj lepih napadov na vrata Izole. V 17. minuti bi kmalu Izola dosegla gol, vendar je bil napravljen prekršek nad igralcem Jesenic. Zani

mivo je, kako je padel 1. gol za Jesenice. V 26. minuti Hribar strelja, vendar se je žoga ustavila komaj pol metra pred črto gola. Tu pa se je znašel Medja in potisnil usnje v mrežo. Jesenice vodijo z 1:0. Komaj 6 minut je minilo, že je bilo spet veselje med gledalci in igralci Jesenic. Hribar je z neubranljivim strelom v 32. minuti povisal rezultat na 2:0. Do odmora se na igrišču ni nič spremenilo. Drugi polčas ni prinesel nič posebnega. Igra se je odvijala v sredini, to pa predvsem zaradi blatnega igrišča. Nekaj minut pred koncem so igralci Izole imeli možnost, da bi izenačili, vendar jim to ni uspelo. Čeprav Jesenice danes niso igrale najbolje, kljub temu niso razočarale svojih prijateljev, in kar je najvažnejše: priborile so si dve zasluženih točki. Pohvalo zaslužijo prav vsi igralci. Sodnik Jakše iz Ljubljane je sodil odlično.

MALI OGLASI

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je 397. Uredništva 475

Prodajalno urbančič, Preddvor 2820

Vajenca sprejemem takoj. Legat Jernej, Kolar, Naklo 2843

Kupim dobro ohranjen kontrabas ali bendo. Naslov v oglasnem oddelku 2845

Nasel sem avtomobilsko gume od Jezerskega do Preddvora. Hotevaže 33, Preddvor 2853

Prodajalno motorno mlatnilnico, čistilnik za žito, slamoreznicico in električni motor 5 KM. Naslov v oglasnem oddelku 2854

Prodajalno posestvo obstoječe iz njiv, gozdov, stavbnih parcel in gospodarskega poslopja na lepi legi blizu Tržiča. Naslov v oglasnem oddelku 2855

Prodajalno sobno spalnico zaradi selitve. Naslov v oglasnem oddelku 2856

Prodajalno elektromotor 17 KM 220/380 13 k. v. Naslov v oglasnem oddelku 2857

Hišo vseljivo, manjše posestvo v bližini Kranja prodam, Zerkavk 8, p. Smednik 2858

Lep vrt dam v najem. Cankarjeva 19, Kranj 2859

Kupim štedilnik dobro ohranjen. Naslov v ogl. odd. 2860

Trgovsko pod. »Moda« sprejme kvalificirano trgovsko pomočnico iz galanterijske ali mešane stroke. Nastop službe takoj ali s 15. aprilom 1959. Prijave sprejema uprava podjetja za NON STOP. »Moda« Kranj 2861

Gospodinjstvo pomočnico, pošteno, sprejme takoj ali po dogovoru. Simunac Albina, Zupančičeva 30, Kranj 2832

Avto-moto društvo Senčur organizira tečaj za mopediste. Prijave sprejema trgovina v združenem domu v Senčurju do 2. aprila 1959.

OBJAVE

SPOMLADANSKO LICENCIRANJE BIKOV

V sporazumu z občinskimi ljudskimi odbori je za spomladansko licenciranje bikov določen naslednji raspored:

ObLO Kranj — 6. aprila 1959 — Kranj ob 8.00, Besnica ob 9.00, Bitnje ob 10.00, Zabnica ob 10.30, Mavčiče ob 11.30, Voklo ob 13.00, Senčur ob 14.00, Cerklje ob 15.00.

Dne 7. aprila 1959 — Podbrezje ob 8.00, Strahinj ob 9.00, Preddvor ob 10.00, Visoko ob 11.00, Preddvor ob 12.00, Kokra ob 13.00, Jezersko ob 14.00, Goriče ob 16.00.

ObLO Tržič — 8. aprila 1959 — Križe ob 9.00, Katarina ob 10.00, Podlublje ob 12.00, Kovor ob 14.00.

ObLO Žiri — 10. aprila 1959 — Žiri ob 11.00.

ObLO Zelezniki — 9. aprila 1959 — Zgornja Luša ob 8.00, Bukovica ob 9.00, Selca ob 10.00, Češnjica ob 11.00, Zelezniki ob 14.00, Zali log ob 15.00, Podporezen ob 16.00, Sorica ob 17.00.

ObLO Radovljica in Bled — 11. aprila 1959 — Podnart ob 9.00, Lesce ob 11.00, Bled ob 14.00.

ObLO Bohinj — 14. aprila 1959 — Bohinjska Bistrica ob 9.00, Srednja vas ob 14.00.

ObLO Jesenice — 15. aprila 1959 — Žirovnica ob 9.00, Jesenice ob 10.00, Dovje ob 11.00, Kranjska gora ob 13.00.

ObLO Škofja Loka — 16. aprila 1959 — Škofja Loka ob 8.00, Zminec ob 9.00, Log ob 9.30, Poljane ob 10.30, Javorje ob 11.30, Lučine ob 13.30, Gorenja vas ob 14.00, Hotavlje ob 15.00, Trebija ob 16.00, Sovodnj ob 17.00.

Na licenciranje morajo biti prigrnani vsi nad 1 leto stari bikli, ki še niso bili licencirani ne glede na to, če potekajo od rodovniških ali nerodovniških krav. Stari bikli in merjasci ne pridejo v poštev za spomladansko licenciranje.

Vse živinorejce opozarjamo, da je licenciranje po zakonu obvezno in da se izostanek kaznuje z denarno kaznijo.

Spomladanski sejem bikov bo v Naklem v soboto, dne 16. maja 1959.

Uprava živinorejskega servisa OZZ Kranj

KINO

»RADIO«, Jesenice: 31. marca franc. ital. barv. film »STIRI KORAKE V OBLAKE«. 1. do 3. aprila ital. film »BELE NOČI«.

»PLAVŽ«, Jesenice: 2. in 3. aprila franc. ital. barvni film »STIRI KORAKE V OBLAKE«.

Žirovnica: 1. aprila franc. ital. barv. film »STIRI KORAKE V OBLAKE« in franc. film »NOTREDAMSKI ZVONAR«.

Dovje-Mojstrana: 1. apr. špansko francoski film »GLAVNA ULICA«.

Radovljica: 31. marca in 1. aprila franc. film »LJUBEZEN JE NA KOČKI«. Predstave v torek ob 20. uri, v sredo pa ob 17.30 in 20. uri.

Zadnji športni rezultati

I. ZVEZNA LIGA LIGA

Vardar : Hajduk 0 : 5
Velež : Dinamo 2 : 1
Crvena zvezda : Železničar 1 : 0
Budućnost : Radnički 2 : 1
Sarajevo : Vojvodina 0 : 0
Rijeka : Partizan 3 : 3

II. ZVEZNA LIGA — ZAHODNA

Zagreb : Sloboda 2 : 1
Proleter : Elektrostroj 4 : 1
Trešnjevka : Šibenik 2 : 2
Borac : Borovo 0 : 1
Split : Lokomotiva 0 : 1

SLOVENSKA CONSKA LIGA

Sobota : Grafičar 6 : 1
Ljubljana : Rudar 1 : 0
Slovan : Branik 2 : 2
Kladivar : Triglav 3 : 0
Jesenice : Izola 2 : 1
Maribor : Krim 3 : 3

PODCENJEVANJE TELESNE KULTURE

Svet za šport in telesno vzgojo pri OLO Kranj je pred dnevi razpravljal o telesni vzgoji na naših šolah. Ugotovil je, da se temu predmetu ne posveča zadostne pozornosti. Najosnovnejše, kar se lahko zahteva za izvajanje telesne vzgoje na šolah je to, da bi ure, dila primerna igrišča v neposredni bližini šol. Toda ugotovljeno je, da marsikje niti tega še ni. Dogaja se, da prav zaradi osebnih koristi

in upornosti posameznikov, ponekod niso mogli urediti potrebnih igrišč. Z boljšim razumevanjem pomena telesne kulture za mladino, bi lahko z majhnimi sredstvi veliko dosegli.

O teh vprašanjih bo Okrajni svet za šport in telesno vzgojo sklical še posebna posvetovanja odgovornih organov pri občinskih ljudskih odborih.

M. M.

AVTOBUSNA TURISTIČNA PODJETJA

»Transturist« »Avtopromet« ŠKOFJA LOKA KLANJ

uvajata dne 3. aprila 1959 novo avtobusno progo

KRANJSKA GORA—JESENICE—BLED—KRANJ—
—LJUBLJANA—ZAGREB

4,00	odh.	Kranjska gora	prih.	21,50
4,25	■	Mojstrana	▲	21,25
4,40		Jesenice		21,10
5,10		Bled		20,40
5,20		Radovljica		20,30
6,05		Kranj		19,45
6,55		Ljubljana		19,10
8,10		Novo mesto		17,55
9,25	prih.	Zagreb	odh.	16,30

Avtobus obratuje vsak dan.

Prodaja vozovnic in rezervacija sedežev: Kranjsko gora — Turistični urad, Bled — Agencija »Triglav« Kranj — Agencija »Triglav«, Zagreb — »Putnik« Zagreb, Praška ul.

Za izboljšanje prometnih povezav med Kranjsko goro, Jesenicami in Ljubljano se že obstoječa proga Jesenice—Begunje—Ljubljana dne 3. aprila 1959 podaljšuje do Kranjske gore

5,10	—	odh. Kranjska gora	prih.	—	19,52
5,20	—	■ Gozd Martuljek	▲	—	19,42
5,38	—	Mojstrana		—	19,24
6,10	14,15	Jesenice		13,55	19,06
6,20	14,25	Žirovnica		13,45	18,55
—	14,35	Lesce		—	18,45
6,35	—	Begunje		13,30	—
6,38	—	Zapuže		13,27	—
—	14,40	Radovljica		—	18,40
6,55	15,00	Posavec		13,10	18,20
7,01	15,06	Podbrezje		13,04	18,14
7,05	15,10	Bistrica		13,00	18,10
7,15	15,20	Kranj		12,50	18,00
7,45	15,50	prih. Ljubljana	odh.	12,20	17,30

Avtobus obratuje ob delavnikih.

Potniki in izletniki poslužujte se avtobusnih zvez, katere vzdržujeta podjetja »TRANSTURIST« Škofja Loka in »AVTOPROMET« Kranj.

ZMAGA BREZ DVOBOJA TRŽIČ : PLANIKA 5:0 p. f.

V ostalem srečanju jesenskega dela rokometnega prvenstva Gorenjske je moštvo Partizana iz Tržiča premagalo na Golniku brez igre kranjsko Planiko z rezultatom 5:0. Kranjčanov namreč ob določenem času ni bilo na igrišču. Z omenjeno zmago deli trenutno Tržič z Mladostjo 1. in 2. mesto. Prijateljsko srečanje med Partizanom (Tržič) in kombinirano ekipi Storč-Sava se je končalo z zmago Tržičanov 15:12.

I. V.

MEDNARODNI ŠAHOVSKI TURNIR NA JESENICAH

V soboto, 29. marca se je pričel na Jesenicah III. pokalni šahovski turnir z mednarodno udeležbo. Poleg domačih šahistov sodelujejo na turnirju tudi šahisti iz Avrije, Zapadne Nemčije in Italije. Skupno je 14 šahistov. Med temi so mojstri: Lepnik (Jugoslavija), Lossberg (Zapadna Nemčija), Burgi (Avstrija) in šest mojstrskih kandidatov. Turnir bo zaključen 7. aprila.

U.

S skupščine ŠD »Triglav«

Glavna naloga: Stadion in zimski bazen

V petek je bila v prostorih OLO v Kranju IV. redna letna skupščina ŠD »Triglav«. Poleg številnih članov društva je skupščini prisostvoval tudi predsednik ObLO Kranj Franc Puhar.

Ni naš namen, da naštevamo uspehe, ki jih je doseglo društvo, saj so to vsem bolj ali manj poznani. Dotakniti pa se bomo skušali nekaterih perečih problemov športne dejavnosti v Kranju.

Osnovne naloge pravilnega razvoja telesne vzgoje in športa leže na osnovnih organizacijah, to je društvih in klubih. Prav društvo mora pravilno razumeti vsebino svojega dela in stremeti za tem, da organizacijsko zajame osnovo, to je množičnost. Zato naj bo edina prava pot, ki pelje k uspehu ta, da športno društvo Triglav nenehno išče stike s šolami in tovarnami.

Z uspehi, ki jih je doseglo ŠD Triglav, se društvo uvršča med najkvalitetnejše v Sloveniji in celo v Jugoslaviji. To je predvsem zasloga nekaterih klubov, ki so dosegli zavidljive uspehe. Sport, ki ga goji ŠD Triglav predstavlja izključno amatersko dejavnost, kar nam pokažejo tudi številke, saj društvo v svojih 10 klubih združuje preko 1200 športnikov.

Razni smučarski tečaji, igralne in namiznoteniške šole so vsakakor nekaj prispevali k množičnosti in s tem tudi k kvaliteti. Prav smučanju pa bo treba posvetiti več pozornosti; vključiti bo treba predvsem mladino in pa starejše.

Premalo poudarka je prav na medšolskih in sindikalnih tekmovalnih pripravah. Pripravi bo treba nardite za vse leto, in sicer za vse panoge, tako da bodo šole in podjetja skrbela za izvedbo tekmovalnih. Če bo društvo hotelo zadostiti potrebam množičnosti bo treba misliti tudi na strokovni kader. V društvu je stanje trenerjev in vaditeljev zelo kritično, saj razen igralnega in nogometnega kluba nima noben klub kvalificiranih trenerjev. Razen tega morajo klubi poskrbeti za vključevanje ženske mladine; ženske tvorijo komaj 10% vsega članstva v društvih.

O izgradnji stadiona s potrebnimi igrišči in napravami je govora že več let, vendar do graditve stadiona še ni prišlo. Gradnja stadiona in skromnega igralnega bazena je zelo važno vprašanje za razvoj športne dejavnosti v Kranju, ki jo po doseganju izkušnjah, ne kaže zametavati. O tem naj bi razmislili tudi svet za telesno vzgojo ObLO Kranj.

Društvu bo še nadalje predstoval neumorni športni delavec tovariš Jože Mihelič.

M. Živkovič

NE 7 AMPAK 8 KNJIG

zanimivega branja bo prejel vsak, ki se vpiše v članstvo Prešernove družbe in plača 600 din članarine

DO 1. MAJA

je še čas, da se vpišete v članstvo Prešernove družbe. Da omogočimo vpis čim večjemu številu novih članov smo letošnji čas vpisovanja podaljšali za 1 mesec

Millijon dinarjev

pa so vredni dobitki, ki bodo izžrebani med člane Prešernove družbe.

Zato pohitite

z vpisom v članstvo Prešernove družbe. Člane vpisujejo poverjeniki, ki so skoraj v vsaki sindikalni podružnici, v šoli ali pa se vpišete v bližnji knjigarni ali pa pri upravi v Ljubljani, Erjavčeva cesta 14/a.

telefon 21-048

VOLITVE

UPRAVNIH ODBOROV V GOSPODARSKIH ORGANIZACIJAH

Z zakonom o podaljšanju mandata delavskih svetov (Uradni list FLRJ št. 1/59) je podaljšan mandat delavskih svetov do leta 1960.

Ne glede na podaljšanje mandata delavskih svetov pa se morajo opraviti volitve upravnih odborov najkasneje do konca aprila 1959.

Opozarjamo delavske svete, da pravočasno skličejo seje zaradi izvolitve upravnih odborov, o sklicanju seje obvestijo ObLO Kranj in takoj po volitvah dostavijo zapisnik o seji.

ObLO Kranj

Oddelke za splošne zadeve

TISKANINA — TOVARNA TISKANEGA BLAGA V KRANJU

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. ZA KOMERCIALNI ODDELEK PODJETJA:
2. KVALIFICIRANA DELAVCA za skladišče gotovega blaga — potrebna izobrazba trgovskega pomočnika s prakso v tekstilni stroki. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali najkasneje do 1. 6. 1959.
- II. ZA OBRATNO MENZO PODJETJA:
1. UPRAVNIK IN EKONOM — potrebna srednja strokovna izobrazba z nekajletno prakso na sličnih delovnih mestih.
1. GLAVNA KUCHARICA — kvalificirana s prakso.
3. POMOŽNE KUCHARICE — polkvalificirane.
1. STREŽAJKA za bife — polkvalificirana. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop s 1. 5. 1959 ali 1. junijem 1959.
- III. ZA POČITNIŠKI DOM SINDIKALNE PODRUŽNICE TISKANINA V FIESI PRI PIRANU:
1. UPRAVNIK — potrebna srednja strokovna izobrazba s prakso v gostinski stroki; zaželeno vozniško dovoljenje za osebni avtomobil. Zaposlitev stalna.
1. KNJIGOVODKINJA — potrebna srednja strokovna izobrazba s prakso v knjigovodstvu gostinskih podjetij. Zaposlitev stalna.
1. GLAVNA KUCHARICA — kvalificirana s prakso, za čas od 1. 5. do 30. 9. 1959.
3. POMOŽNE KUCHARICE — polkvalificirane s prakso, za čas od 1. 5. oziroma 1. 6. do 15. 9. 1959.
2. STREŽAJKI ZA BIFE — polkvalificirani s prakso. Od 1. 5. oziroma 1. 6. do 15. 9. 1959.
2. SOBARICI — polkvalificirani, za čas od 1. 5. oziroma 1. 6. do 15. 9. oziroma 30. 9. 1959.

Plača po tarifnem pravilniku. Samsko stanovanje v Piranu oziroma iFesi zagotovljeno.

Interesenti naj se javijo osebno na kadroviski oddelke podjetja ali pa naj dostavijo pisemne ponudbe takoj oziroma najkasneje do 10. 4. 1959.

GLEDALI
BOMO ...

Italijansko-japonski koprodukcijski barvni film »Madame Butterfly«. Menda ni težko iz naslova ugotoviti, da gre za filmsko realizacijo istoimenske opere Giacoma Puccinija — glasbene stvaritve, ki sodi med najpomembnejša dela svetovne operne literature. Film je režiral znani italijanski režiser Carmine Gallone; kako je opravil svoje delo, se bomo lahko kaj kmalu prepričali, saj ne bo dolgo, ko bodo film predvajali gorenjski kinematografi. Nedvomno pa igralska plat filma in Puccinijeva glasba ne bosta razočarali filmskega občinstva. — Na sliki: japonska filmska igralka Kaoru Yachigusa kot Madame Butterfly.

Živalska kri ZA TRANSFUZIJO

Profesor dr. Kuo Chang bo na univerzi v Taipehu razvil metodo, po kateri je mogoče uporabiti prašičjo kri za transfuzijo pri ljudeh. Kot poroča kitajska agencija, je dr. Kuo Chang delal na tem več kot deset let. Sedaj je poskuse končal in objavil sadove.

Prašičjo kri spremeni v uporabno kri za transfuzijo v petih minutah. Tako dobljeno plazmo lahko dajo vsakemu človeku ne glede na njegovo krvno skupino.

Preparat je imenoval »Plasmanola 1. p.« ter ga preizkusil na prostovoljnih v taipeški bolnišnici. Le 16 odstotkov bolnikov je pokazalo po transfuziji prehodne reakcije. Vsi bolniki so transfuzijo odlično prestali.

Plazmo je mogoče tudi zelo dolgo hraniti. Poskusi so dokazali, da je bila plazma uporabna še 13 mesecev po izdelavi. Dalje je dr. Kuo preizkusil, da je uporabna tudi konjska kri v določeni mešanici s prašičjo.

Ugotovitve kitajskega zdravnika in vseučiliškega profesorja utegnejo pomeniti velikanski preobrat v zdravniški praksi po bolnišnicah, kjer je bila plazma in njeno shranjevanje vedno pereč problem.

KORISTNI KROKODILI

Krokodili niso škodljivi, marveč za gospodarstvo in za znanost pomembni člani živalskega sveta v Severni Rodeziji, je dejal dr. Cott, ki je dalj časa proučeval navade in življenje krokodilov.

Dr. Cott, ki dela kot znanstvenik v zoološkem muzeju univerze v Cambridgeu, je pred tremi leti začel proučevati krokodile v Severni Rodeziji. — Zdaj pravi, da je krokodile v tej deželi mogoče smatrati za naravno bogastvo.

Znanstvenik zatrjuje, da ima dovolj dokazov za svojo poprejšnjo domnevo, da so krokodili koristne živali. Proučeval jih je v močvirjih, jezerih in rekah ter priporočil, naj bi prepovedali nočni lov na krokodile ter zavrnili mnenje, da je

treba krokodile uničevati, češ da požro preveč ljudi. Pravi, da je človeških žrtev teh živali zelo malo in da so še ti redki primeri le posledica malomarnosti prizadetih.

Ohranitev krokodilov priporoča tudi zato, ker se mladi hranijo z ribjimi sovražniki in sicer z rečnimi raki, z velikimi vodnimi bolhami in z nekaterimi ne sojedimi bubami, odrasli pa lovijo vidre, kormorane in druge živali, ki žo ribe.

Profesor Cott meni, da so krokodili neke vrste jezerske in rečne snažilke, ki jih je mogoče primerjati z mrhovinarji na kopnem zlasti s tistimi pticami, ki so zaradi teh svojih lastnosti z zakonom zaščitene.

Zvonovi in spomeniki

● **NAJTEŽJI ZVON** na svetu je dal vliči car Kolokol v Moskvi leta 1733. Težak je okoli 193 ton, v premeru pa meri več kot 7 metrov. Visok je okoli 6,8 m in debel okoli pol metra. Zvon je že počen in stoji na neki ploščadi v Kremlju.

● **NAJSTAREJŠI ZVON** na svetu je star okoli 3000 let. Našel ga je učenjak Layard v Babilonski palači v Nimrodu.

● **NAJVEČJO SKUPINO ZVONOV**, ki se nahajajo v Rockefellerjevi kapeli v New Yorku, tvori 72 zvonov s skupno težo 102 toni.

● **NENAVADNI SVETOVNI REKORD** so postavili zvonarji neke angleške cerkve že leta 1751. Ta rekord do zdaj še ni prekoran. Trinajst ljudi je namreč brez prestanka zvonilo 20 ur. V tem času je vsak zvon udaril 40.320 krat. Leta 1958 je šest zvonarjev iz Cheshirea poskušalo doseči nov rekord, a jim ni uspelo. Zvonili so »samo« 12 ur in en zvon je udaril le 21.600 krat.

● **NAJVEČJI SPOMENIK** na svetu je postavljen v čast bitke pri San Jacintu. Zgrajen je bil leta 1939, visok je 190 metrov in težak okoli 35.000 ton.

● **Doprni kipi ameriških predsednikov** Washingtona, Jeffersona, Roosevelta in Lincolna, ki so izklesani v stenah Mount Rushmore (ZDA), so **NAJVEČJI KIPI NA SVETU**. Samo glave kipov so visoke pa 20 metrov. Celotni kipi bi torej morali biti izklesani v višini okoli 180 metrov.

● **OSTANKE NAJVIŠJEGA KIPIA** na svetu so odkrili vzhodno od Bamiana, v Afganistanu. Če bi bil ohranjen celoten kip, bi bil visok okoli 333 metrov. Bil je to kip Budhe iz 7. stoletja n. št.

● **NAJVEČJA KOLIČINA MATERIA**LA je bila porabljena za oblikovanje glave indijskega poglavarja Siouxa. Ta kip klešejo že od leta 1939 v Južni Dakoti v hribu Mount Rushmore. Zanj so porabili že 6 milijonov ton kamnja.

ZANIMIVOSTI

POLYCRAN — KINO BODOČNOSTI

Novi sistemi snemanja in predvajanja filmov so v zadnjih letih tako pogosti, da se zanje skoraj ne zanimamo več, saj je izkušnja pokazala, da so večinoma muhe enodnevne. Zanimivo pa je, da so se v zadnjem času med iznajditelje s tega področja uvrstili tudi Čehi s svojim »Polycranom«. Elektronski možgani istočasno predvajajo na 8 filmskih platen do 14 filmov z glasbeno spremljavo. Menda zapuščajo gledalci predstave z nekoliko mešanimi občutki.

TOVARNA DKW IZDELUJE NEMŠKE »JEEPE«

Izredna zmogljivost, skromnost in dobre lastnosti ameriških jeepov so prešle že v pregovor. Imajo le eno slabo stran: potrošijo preveč goriva. Pred kratkim je nemška tovarna DKW pokazala novinarjem svoj terenski avtomobil s tricilindrskim, dvotaktnim motorjem za 1896 ccm, ki

potroši le 10,5 litra bencina na 100 kilometrov. Motor z močjo 40 KS poganja preko 8 stopenjskega menjalnika vozilo celo preko vzponov z nagibom 50 odstotkov. Nemški jeep doseže 95 km na uro in je na zunaj zelo podoben svojemu amerišskemu vzorniku, stane pa okoli 1.400.000 dinarjev naše vrednosti. Taka vozila bo nova nemška armada, ki jo v Evropi sprejemajo z zelo mešanimi občutki, prav gotovo potrebovala. Kam bodo le vozili?

ATOMSKI MOTOR

Američani so menda v Nevadi že preizkusili prototip atomskega motorja, ki naj bi služil pogonu raket. Poročila navajajo, da je reaktor cilindrične oblike, visok približno 2 metra in težak 6 ton. Poskusi se še vedno nadaljujejo.

ZENSKA PROMETNA POLICIJA

Čeprav se nam zdi Anglija vselej starokopitna, to vedno ne drži. V zadnjem času uvajajo v deželi, ki se je nekdanj tako upirala ženski emancipaciji, žensko pro-

metno policijo. Kot poročajo opazovalci, imajo čedna dekleta v policijskih uniformah presenetljive uspehe, čeprav so v službi zelo natančne in stroge. Vozniki, ki so prekoračili dovoljeno hitrost, ali se drugače pregrešili proti prometnim predpisom, se z njimi običajno sploh ne prepirajo, temveč mirno odštevajo včasih zelo občutno denarno kazen. Morda bi se tak poskus obnesel tudi pri nas?

NOVA ČELADA ZA PILOTE REAKTIVNIH LETAL

Letenje z letali, ki dosegajo in presegajo zvočno hitrost, ni preveč udobna stvar v potniških letalih so sicer potniki dobro zavarovani, piloti lovskih in preizkusnih letal pa morajo prenesti prav trde udarce.

V takih pogojih je dobra zaščita za glavo prva. Z njo se ne ukvarjajo samo tovarne, ampak tudi zdravniki. Tako je dr. Rosenfeld izdelal čelado, ki prekaša vse dosedanje. Ko jo je pokazal novinarjem, je pustil, da je ob njo udarilo 4,5 kg težko jekleno nihalo z gibalno količino 2,7 kg na sekundo.

Pojoci puščavski pesek

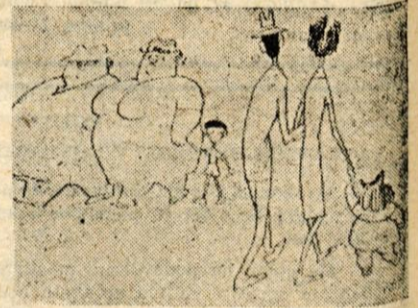
Vsi, ki so potovali po puščavah vedo, da pesek poje in sicer najglasneje zjutraj in zvečer. Pravzaprav je bolje, če povemo takole: na puščavskem pesku je slišati orglam podobne glasove.

Ta pojav je znan že mnogo stoletij, saj ga opisujejo številni stari in sodobni potniki. — Vendar vse do nedavnega še ni znal nihče tega pojava znanstveno obrazložiti.

Zdi se, da je to navsezadnje uspelo Mihailu Petrovu, profesorju leningrajske univerze, ki je vrsto let proučeval ta nenavadni pojav v kitajskih puščavah.

Petje puščavskega peska pojasnjuje profesor Petrov z zapletenim procesom elektrizacije, se pravi s krčenjem in raztezanjem kremenovih kristalov. Ta pojav nastaja pri naglih temperaturnih spremembah, torej zlasti ob svitu in na večer.

Popotniki pripovedujejo, da je puščavski pesek prav v tem dnevnem času najbolj glasen. Zaradi naglih temperaturnih sprememb nastaja med krčenjem in raztezanjem akustična energija v obliki zvočnih tresljev. V tem je torej po mnenju prof. Petrova skrivnost »puščavske pesmi«.

Igra narave

ROMAN
II. del
16

VIGENCJI

Mimi
Malenšek
Konič

»Železo iz Ferrare in Mantove.« je zamrmral. »In carina, ki ga podraži toliko, da se ga ne spleča uvažati! Hvala bogu, da jo imamo! Drugače bi nas italijanski plavži in železarne zadušili! Že tako je dovolj slabo in če prevzamem naročilo, ga bom prevzel samo zato, da bo dela. Toda ... hudiča ... treba bo vložiti dosti denarja! Če bi ga vložil v banko, bi mi obresti prinesle več. A potem bi moral začeti odpuščati delavce. Skladišče imam do vrha polno.«

Jezno je stopil proti skladišču in seu staval na pragu. V skladišču je našel starega Voltreščka, ki se je nadložno sklanjal in pobiral po tleh raztresene žeblje. Dominiku je pogled obvisel na zabojih, ki so se kopičili na vseh stenah prav do obokanega stropa. Ko je zidal novo skladišče, si nikoli ni mislil, da bo kdaj do vrha polno. Takrat so bili časi, ko je moral delati noč in dan, da je ustregel kupcem. Zdaj pa ... eh, prekleto! Zaboj na zaboj, vsi polni sekancev in navadnih žebljev. Potem pa osi za vozove, okenski križi, celi kupi okovja za vrata, kovane svetiljke, in še kup reči! Celo okna so bila zadelana z zaboji, da je bilo v skladišču temno. Za vrati je stala vrsta zabojev, zabutih in pripravljenih, da jih odpošlje. Dominik se je ugriznil v ustnico: bili so žebliji za vojaške čevlje, ki jih je izdelal, ker je bil vnaprej prepričan, da bo dobil naročilo. Leto za letom jih je dobavljaj, tokrat ga je pa neslo! Zaman je ugibal, kako je to mogoče. Morebiti bi bil moral seči globlje v žep in podkupiti gospode pri erarju — toda vojska je postavila tako nizko ceno, da tega v resnici ni mogel. Zdaj jih ima tu, vojaške žeblje, ki jih zlepa ne bo mogel prodati!

Naj je razmišljal, kolikor je hotel, zmeraj spet je čutil, da se je nekje zataknilo. Kako je to mogoče? Saj vendar rastejo po vsem svetu velike tovarne in ljudje ne-

znansko bogatijo! Še nikoli ni bilo naprodaj toliko in tako dobrega blaga, nikoli se ni iz rok v roke pretakalo toliko denarja. Tudi delo je lažje dobiti, kot nekoč. Tovarna na Savi je kakor magnet — vse mlade ljudi priteguje k sebi. Kroparski kovaški pomočniki se zatekajo tja. Samo starejši, ki imajo svoje bajte in družine, ostajajo doma. Če pa nekje tako bogatijo — kako je potem mogoče, da Kropa hira? Ali bo morebiti res tako, kakor je tistega spomladnega večera rekel Pavle? Je kovaštvo res obsojeno na propad? Ne, ni mogoče!

Ko sem začel, je bilo teže, je pomislil. Toda zgrabil sem in imel sem srečo. Če nisem omagal takrat, ko sem bil nihče in nisem imel nič, ali naj zdaj popustim? Jaz — Dominik Zgonc? — Nasmehnil se je. Bilo je čisto nemogoče, da bi popustil. Vsak drug lahko, samo Dominik Zgonc ne! Zdaj pa že zaradi Družbe ne!

Voltrešč je pobral žeblje in nato začel pometati skladišče. S krmeljčjavimi očmi, ki so Dominika spominjale starega, bolnega psa, je pogledal gospodarja in obotavlja se rekel:

»Mojster, skladišče je tako polno, da skoro ne bomo imeli več kam skladati zabojev.«

Dominik je napel lica — starčeva pripomba ga je razjezila in užalila. »Se bo že izpraznilo,« je rekel oholo. Naslonil se je na podboj in spet opazoval starca. »Ti si že petindvajset let pri meni,« je rekel nenadoma.

Voltrešč je začudeno prisluhnul. »Pozimi jih je bilo petindvajset, mojster. Natanko se še spominjam: sedel sem pri puklastem Blažku, Soan pa nam je ravno tisti dan znižal mezdo ...«

»Da, da,« je nestržno rekel Dominik. »Dober delavec si bil. Zdaj pa nisi več za rabo. Čas bi bil, da bi začel misliti na počitek.«

Starec je šepavo prišel bliže. Obraz se mu je skrčil. Dominik je v njegovih očeh opazil strah. Boji se, da bi ga odpustil, seveda.

»Mojster, kdaj pa kovač lahko misli na počitek?« je vprašal z negotovim, v globini drhtečim glasom. »Osemdeset krajcarjev, ki mi jih dajate, si še zmeraj zaslužim! Vsako jutro sem prvi v vigencijah. Dosti jih je, ki manj zaslužijo svojo dnino kot jaz ...«

»Kdo?« je hlastnil Dominik in nagubal čelo. Voltrešč mu je mežikaje gledal ob obraz, naravnost v oči in našteval:

»Pubič po dvakrat, trikrat v tednu izostane — pravi, da je bolan. Saj je bolan, pa le od pijače! Ona tudi ni pride delavka — niti za fretarja ne zaleže! In s Švilovim fantom ni nič. Pravzaprav ves dan ne počne drugega, kot da pri naša kovačem žganja. Perkadarjeva, Ivan in Tonč pa sta kakor strup! Morali bi ju slišati, kako govorita ...«

»Kaj govorita?« je zviška vprašal Dominik. Zaničljivo je gledal starca. Nenadoma se mu je zagnusil. Najbrž tožari delavce, ker misli, da se bo na ta način prikupil gospodarju. Dominik mu je včasih nasedel in koga pognal iz vigence, zdaj pa se mu je vse skupaj zazdelo neumno in umazano.

»Ljudi hujskata,« je rekel Voltrešč. »Pripovedujeta, koliko se drugod zasluži.«

Dominik se je zasmel. »Naj! Vsak naj gleda, kje bo bolje zaslužil!«

»Grošelj jima kuri. K njemu zahajata, in drugi tudi.« Dominik, ki ga je Grošeljevo ime zmeraj zbudilo, je zamahnil z roko. Ni se mogel zadržati in je rekel:

»Voltrešč, ti si bil včasih možak, zdaj si pa cunjja. Cunjja, razumeš?«

»Ježeš, saj sem res!« Starec se je bedasto hahljal z brezzobimi usti. »Kakor stara cunjja! In sam sem tudi ves razcunjan!« Pogladil se je po suknjiču, ki je v žalostnih capah visel na njem kot strašilo na kolu.

Dominik je začutil v ustih gnus, pljunil po tleh in šel. Vse skupaj je postajalo zoprno. Krenil je proti zgornjemu vigencu.